

ČESKOBRATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

SBÍRKA KÁZÁNÍ

PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ

II.

2023/2024

**SBÍRKA KÁZÁNÍ
PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ**

OBSAH

1. Co dělat s „málem“? (<i>Daniel Matějka ml.</i>)	9
klíčová slova: skutky, dar, podobenství	
2. Jairovy úzkosti (<i>Elen Plzáková</i>)	15
klíčová slova: utrpení, důvěra, uzdravení	
3. Věříme ve vzkříšení těla (<i>Jana Potočková</i>)	21
klíčová slova: vyznání víry, smrt, spása	
4. Boží přemýšlení o člověku (<i>Joel Ruml</i>)	27
klíčová slova: uzdravení, nespokojenost, pokora	
5. Deset ran (<i>Lukáš Pešout</i>)	33
klíčová slova: trest, pronásledování, zaslíbení	
6. Naděje, která nikdy nezahyne (<i>Miloslav Lapáček</i>)	41
klíčová slova: milosrdenství, těžkosti, Boží blízkost	
7. Starší syn navíc (<i>Ondřej Macek</i>)	45
klíčová slova: následování, milosrdenství, obrácení	
8. Ježíšův projekt (<i>Saša Jacobea</i>)	51
klíčová slova: zvěst, následování, milosrdenství	
9. Milujte život (<i>Daniel Ženatý</i>)	57
klíčová slova: slovo, internet, umírněnost	
10. Povolání od Pána Boha (<i>Hana Ducho</i>)	63
klíčová slova: následování, dary, slabost	
11. A řekl si v srdci (<i>Jaroslav Vítek</i>)	69
klíčová slova: potopa, věrnost, Boží blízkost	
12. Kristovi učedníci (<i>Juliana Hamariová</i>)	75
klíčová slova: následování, církev, Boží blízkost	

13. Ne v sobotu! (<i>Michael Pfann</i>)	81
klíčová slova: zákon, milosrdenství, zvěst	
14. Tváří v tvář hříchu (<i>Mojmír Blažek</i>)	87
klíčová slova: hřích, sebezpytování, milost	
15. Všechno, čím žijeme s láskou (<i>Pavel Hanych</i>)	93
klíčová slova: pokání, slabost, požehnání	

Co dělat s „málem“?

POZDRAV

Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi.

INTROIT: Ž 51,3

PÍSEŇ: NEZ 453 *S námi je Bůh náš*

MODLITBA

Pane,

přicházíme sem s důvěrou, že tady smíme přiznat svou nedostatečnost. Kolikrát a kde jinde se to nehodí, nenosí, nebo se to neodvážíme, přiznat svou nedostatečnost, slabost, omylnost. Díky, že tady můžeme.

Protože žít neustále v tom stresu, co všechno musíme splnit, odevzdat, v jaké kvalitě... A znovu sám ze sebe zažívat to zklamání, když neobstojím...

Pane, chceme prostě pozvednout, třeba jen trochu pozvednout svou tvář k tobě a vnímat tu tvou. I když ji nevidíme, přece se společně učíme vnímat, jaká je. Učíme se věřit. Tvému milosrdenství, tvé lásce se znova a znova učíme věřit. Bud' při nás.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Lk 12,16–21

PÍSEŇ: S 31 *Úterý končí středou*

KÁZÁNÍ

Základem dnešního kázání je text Mt 25,14–30.

Tohle podobenství může probouzet takové nepříjemné svrbění. Připomíná neúprosný svět podnikání: Peníze se musí točit, aby se množily, nebo alespoň aby neztrácely hodnotu. Dnes nestačí uložit peníze ani do banky s úrokem, i na spořicí účtu hodnotu ztrácejí. Tahle podnikatelská neúprosnost je spíše děsivá. Doufáme, že křesťanství nabízí, nebo má nabízet alternativu. Doufáme, že právě tady nabízíme prostor, kde není potřeba

ze všeho vydupat dvojnásobek, kde nezáleží na tom, jaký zisk vygenerujete. A pak si přečtete z evangelia podobenství, ve kterém jde jakoby o zisk, nárůst. A co víc, máme to být my, kdo ten nárůst zařídí, než Pán znovu přijde!

Těžko říct, nakolik nás uklidní, když se to vyloží symbolicky – že hřivny jsou duchovní dary. (Hřivny u Matouše jsou zjevnou paralelou k duchovním darům, jak o nich píše apoštol Pavel.) Ale prosím vás, jak máme zařídit, aby se v našich životech znásobila láska, milost, porozumění? Nebo to nezáleží na nás a stačí, když tyhle dary neschováme, že budou pracovat samy? (To už by byla k tomu podobenství dost pokročilá interpretace.)

Podobenství o hřivnách asi záměrně provokuje. Ono následuje hned za podobenstvím o družičkách, kde družičky pouze čekají na ženicha, který má přijít. Tady se naznačuje, že bychom my lidé během toho čekání na Pána měli i něco dělat.

Několik poznámek k těm hřivnám nebo k tomu poslednímu služebníkov, co dostal jen jednu. Někdy se říká: Dostal „jen“ jednu, chudák. No, jedna hřivna odpovídá výdělku dělníka za šestnáct let. Převáděno na naše peníze už to je pár milionů. Nedostal málo, v tom problém není. Dostal na starost výdělek za půlku života. Při tehdejší střední době dožití byla jedna hřivna možná celoživotní výplata, jeden život. To dostal do správy.

Ten služebník s tím udělal něco vlastně příkladného. V rabínských textech najdeme důraz, že svěřené peníze, které k vám někdo uloží do správy, je potřeba především nezpronevěřit. Nepustit je z ruky. Ukrýt, zakopat do země byla nejlepší možnost, jak je chránit. Když budeme předpokládat, že hřivna byla ve stříbře nebo zlatě, zlato ani stříbro nijak na hodnotě neztrácejí. Ten třetí služebník jednal příkladně a zodpovědně oproti těm prvním dvěma, kteří šli s cizím – pozor, ani ne s vlastním! – šli s cizím majetkem do rizika. (Takových tu bylo v devadesátých letech i později...)

Kupodivu tu vůbec nepadne myšlenka, že by někdo ze zúčastněných ulil někde něco bokem pro sebe. Ani ten třetí služebník neudělal nic takhle špatného. Nejde o to, že by byl zlý nebo že by byl zloděj. Stejně dostane „padáka“.

Určitý náznak toho, kde je chyba, je snad v jeho vlastním přiznání: „Bál jsem se, proto jsem peníze ukryl.“ Jeho motivací nebyla ani tak zodpovědnost, jako spíš strach.

Což nám nabízí otázku: O co se bojíme? O co se vy bojíte? Tak to ukryjete? Rodiče od dětí možná budou mít svou odpověď na otázku, o co se bojí. I když se člověk o svoje děti bojí, asi není řešení je ukrýt.

Ta vstupní otázka ovšem nezní takhle negativně, tedy „o co se bojíme“, ale „co jsme dostali“. Těch odpovědí může být řada dalších. Je pozoruhodné, jak první dva služebníci zacházejí s těmi hřivnami, co dostali. Jako by o ně snad ani nemohli přijít. Jako by tu to riziko snad vůbec nebylo. Existuje něco takového, co jsme dostali a už o to nemůžeme přijít? (Jsme zpátky u toho, že hřivny mohou být duchovní dary: milost, láska...)

Ale třeba i o tyhle hřivny přijít lze, jen ti první dva služebníci prostě riskovali a s těmi hřivnami pracovali. Také nikdo neříká, že za tu dobu něco neztratili. Že někdy nebyli na hraně bankrotu. Třeba jejich úspěch nebyl postupný růst, ale divoké střídání úspěchu a neúspěchu, ze kterého nakonec přece jen bylo víc hřiven než na začátku.

Domýšlíme podobenství teď asi trochu za hranou. To podobenství neříká, jak ti dva dokázali své hřivny zdvojnásobit. Asi na to měli i relativně dost času. Ale jakým způsobem docílili zisku? Jakým způsobem se z peněz vytváří další peníze?

Není to tak, že se z peněz vytváří další peníze předně tím, že za ně něco koupíte? Ty peníze vyměníte za něco jiného. A to pak zas prodáte nebo vyměníte výhodně za něco dalšího. (Jiná možnost asi je koupit třeba pole, na něm pracovat, a tím vydělat. To je také způsob, jak generovat zisk. Ale to bychom asi nebyli na dvojnásobku vstupní sumy.) Pokud to smíme domýšlet, pak způsob, kterým první dva služebníci vygenerovali dvojnásobek, byl ten, že směňovali to, co měli.

Což nabízí další otázku na nás a naše dny či hodnoty. Co jsme ochotni za co vyměnit? Co když je náš čas jakousi hřivnou, kterou můžeme směnit a něco jiného získat? Co když i v církvi to funguje tak, že se něčeho musíme vzdát, abychom něco jiného získali? Někdo možná váhá, jestli svou osobní volnost vyměnit za vztah, svůj komfort a pohodlí jestli vyměnit za domácnost plnou uřvaných malých tvorů... Je to dobřej kšeft?

Někdy by člověk měnil, ale nejde to. Nemají všichni tu stejnou hřivnu. To podobenství je vlastně dost realistické v tom, že každý dostal trochu jinak. Ale každý od začátku má

něco, s čím nakládat. Každý něco má. A když se toho nebude bát, tak tu svou hřivnu nechá v čase přetvářet v něco dalšího, jiného. A i když ji schoval, pořád ji může znovu najít, vyhrabat a něco s ní udělat.

Možná si říkáte, aby to nebylo nakonec jako v té pohádce – jak dědeček měnil, až vyměnil. Tu pohádku bychom mohli použít za názorný příklad toho, kdy se to nepovedlo. Dědeček dostal kus zlata, to vyměnil za koně, koně za vola, vola za berana. Skončí to u jehly a tu dědeček ztratí, než dojde k babičce domů. Smůla. Jenže ta pohádka kupodivu nekončí jako trapné fiasko. Protože babičce kupodivu nevadilo, že se dědeček vrací s prázdnou. Byla hlavně ráda, že je dědeček doma a žili šťastně dál.

Nemůže být paradoxním životním úspěchem člověka to, že na konci nemá nic? Samozřejmě je vícero způsobů, jak člověk v životě může „nemít nic“. Jde o tu variantu, když nemá nic a zároveň je vlastně bohatý. Jako ten dědeček s babičkou v pohádce. Stát nad hrobem s kapsami plnými peněz, s těmi stodolami napěchovanými obilím nebo s hrdým seznamem kariérních úspěchů, to by byla vlastně trapnost. Stát tam s úsměvem a prázdnýma rukama, protože všechno, co jsem měl, jsem nějak povyměňoval... Už to má někdo jiný... To by mohlo být docela docela fajn.

To jsme se ale možná vzdálili tomu konci, jak je popisován v podobenství. Tam si pán vyžádá účty. Počítají se hřivny. Pětkrát dva je deset, dvakrát dvě jsou čtyři... Počty zdají se jasné a neúprosné. Ale nakonec služebníci nejsou hodnoceni tak úplně podle výsledku. Nebo aspoň ten, co vydělal pět hřiven, nebyl pochválen nijak zásadně víc než ten, který vydělal dvě. Jako by byli hodnoceni spíš podle přístupu. Konkrétně tam zní věta: *„Správně, služebníku dobrý a věrný, nad málem jsi byl věrný...“* Nápadně tu dvakrát za sebou zní slovo „věrný“. I v řečtině je tam dvakrát stejné slovo – v součtu čtyřikrát je tam slovo, které je v řečtině příbuzné se slovem víra. *„Správně, služebníku dobrý a důvěřivý, nad málem jsi byl důvěřivý...“* Nebo „věřící“ by šlo přeložit, ale ne nutně v tom náboženském smyslu. *„S málem jsi zacházel s vírou.“* Prosvítá tady ten kontrast strachu třetího služebníka, to jeho „bál jsem se“, a naopak víry těch prvních dvou. Prostě věřili, že s tím „málem“, co dostali, lze něco dělat. Ono to nebylo zase až tak málo.

MODLITBA

Pane,

probouzej v nás víru, že s tím „málem“, co jsme dostali, lze pořád něco dělat.

Amen.

PÍSEŇ: NEZ 316 *Dej odvahu včas slyšet*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane, prosíme za chvíle, kdy se nám zdá, že máme k dispozici jen málo. Jen málo sil. Jen málo prostředků. Jen málo odhodlání. Jen málo naděje. Pane, ty jsi ten, který činíš zázraky.

Čiň, Pane, zázraky. V našich srdcích, v našich domácnostech. V našem zaměstnání, v našich kostelech. V domovech důchodců, v nemocnicích. Na bitevních polích, v podzemních bunkrech.

Pak jsou tu věci, které bychom měli především střežit. Bojíme se, abychom to nezpronevěřili, abychom o to nepřišli. Pane, co máme opravdu takto střežit?

Můžeme myslet právě i na církve nebo na společenství tady: Co máme střežit a nikdy se toho nevzdat? A co naopak máme směle pustit z rukou, odevzdat to tvé moci, nechat to proměnit?

Pane, svěřujeme ti naše životy. Naučili jsme se asi, že některé věci prostě neudržíme ve svých rukách, neudržíme je skryté, schované, chráněné, musíme je odevzdat tobě. Ale to je ta dobrá zpráva. Že všechno, co máme, co neseme, můžeme odevzdat tobě. Díky za to.

A společně ještě prosíme: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: Mt 5,14–16

POŽEHNÁNÍ

Milosrdenství, pokoj a láska ať se vám rozhojní! Amen.

PÍSEŇ: NEZ 599 *Všechno, co mám*

Jairovy úzkosti

POZDRAV

Vítám vás v tomto kostele, kde budeme společně slavit služby Boží.

INTROIT: Ž 126,3

PÍSEŇ: NEZ 93 *Hlasem veselým zvučně prozpěvujte* (1.-7. sloka)

MODLITBA

Bože a Otče náš,

vzdáváme ti chválu všichni spolu a každý sám. Prosíme, buď nám milostiv a naši chválu přijmi, i když přicházíme s vinami, i když jsi byl zklamán z toho, co jsme dělali nebo říkali, prosíme, odpusť nám to, a pro Krista, který z lásky k nám položil život, daruj nám milost své důvěry.

Prosíme pokorně za odpuštění a současně děkujeme za všechno, co nám bylo pomoci, co nás upozornilo, že děláme něco špatně, co nás povzbudilo.

Děkujeme za každé milé slovo, kterého se nám dostalo, za každou malou věc, která nám přinesla radost. My, tobě vděční hříšníci, ti vzdáváme chválu a naším přáním je, abys naši chválu přijal, Bože, jenž jsi s námi ve svém Duchu a byl jsi i budeš s námi v přítomnosti Kristově.

Amen.

ČTENÍ PÍSMO SVATÉHO: Mk 5,21-34

PÍSEŇ: EZ 130 *Můj Pane, z hlubin volám*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Mk 5,35-43.

Milí bratři a milé sestry, „v své rozličné úzkosti jinam zření nemám, než k Bohu na výsosti, tam oči pozvedám.“ Takto začíná píseň J. A. Komenského, kterou budeme zpívat po kázání. Však je na světě mnoho rozličných úzkostí. A dramat. A bolestně často se hodí to

nepříjemné úsloví, že nikdy není tak zle, aby nemohlo být ještě hůř.

Jako když se za našimi humny válčí a vývoj v zemi původců války naznačuje pohyb ze špatného k horšímu. Jako když otec prosí za své dítě, v poslední chvíli, čas už dochází a jediného možného zachránce zdržuje někdo jiný s jiným problémem. Jako když jedné je pomozeno a druhá mezitím umře. Na světě je mnoho rozličných úzkostí. Proč to tak je, Pane Bože? Tak se možná ptáváme nebo bychom se tak mohli zeptat. Náš rozum nám v té chvíli odpoví – neobtěžuj s tím Boha, má jiné věci na starosti, je to vina lidstva, je to vina moje, na světě to prostě tak je. Neobtěžuj s tím Mistra, zatni zuby a pokračuj.

Tato lidská dramata, tedy rozličné úzkosti, popsané v jednom příběhu, mi opakovaně připadají jako kontrast, nebo dokonce jako souboj mezi rozumem, totiž racionálním, a na druhé straně nerozumem, totiž iracionálním neboli vírou, což zní vznešeně, a dokonce až pověrou, to celé doprovázeno city. Rozum a cit, možná by se takto dalo shrnout. Pro naše racionální období dějin vychází překvapivě jasně, že vítězí to druhé, totiž že pomoci se dostane těm nejistým, rozkývaným postavám, plným emocí a jednajícím proti rozumu. Jde hlavně o postavy dvě – otce Jaira a nemocnou ženu, která nemá jméno.

Za rozumné jsou tam považováni učedníci a také lidé z Jairova domu, blíže neurčená skupina, asi jeho příbuzní, sousedé, sloužící. Uznejte, že jejich reakce rozumné jsou: Co to má být za otázku, kdo se tě dotkl, když je tady spousta lidí, logicky se jeden druhého dotýkají, protože se kolem tlačí, takže je nesmysl zjišťovat, kdo se tě dotkl – a v podtextu můžeme dodat: Nezdržuj se nedůležitými záležitostmi, když už ses vydal na cestu k tomu, kdo tě potřebuje. Pane, je potřeba rozlišovat důležité od méně důležitého! Měj přece rozum.

Další rozumní jsou ti, kdo přišli zastavit Jairovu záchrannou akci – už je totiž pozdě. Umřela. Nezdržuj mistra, má jistě mnoho jiného a důležitějšího na práci, pro tebe se už nedá nic udělat. Měj přece rozum.

Nerada bych, abyste to pochopili tak, že ty dvě zmíněné reakce zlehčuji. Hloupé na tom je jen to, že Bohu radíme, jak to má dělat; a že je to hloupé, to vidíme až z odstupu. Jinak jsou ty reakce správné, nebo tedy rozumné, abych se zopakovala, vycházejí ze zkušeností a rozhodně nejsou zlé.

Myslím, že totéž platí o třetí rozumné reakci, a to tehdy, když se lidé z Jairova domu vysmívají Ježíši, který řekl, že dítě neumřelo, ale spí. Co on může vědět? Oni to vědí! A je to strašné, protože umřelo 12leté dítě a nějaký moula to ještě celé zhoršuje básnickými opisy nebo co to dělá. Smích je emoce, kterou někdy lidé používají místo pláče, a oni plakali, a teď se smějí, ale hořce, aspoň to mohou na někoho trochu hodit. Děti umírat nemají a neví se, proč to tak je, aspoň vysmát se tomuhle moulovi mohou, než začnou zase plakat. Všechny tyto city je třeba držet na uzdě rozumem. A rozličných úzkostí je mnoho.

Ten moula, totiž Ježíš Kristus, ten, který ukazuje právě v těchto typech příběhů, jak to Bůh myslí s člověkem, co ten dělá? Patří k racionálním, nebo k emotivním? Zdá se, že se mu víc líbí ti emotivní, ale nemyslím, že by to tak bylo. Myslím, že rozumí, a to i tomu zástupu, který působí jako jednolitá masa a jenom se plete do cesty a všechno komplikuje. Myslím, že Ježíš nevidí zástup, ale jednotlivé lidi a jejich rozličné úzkosti a jejich očekávání, a mám respekt k člověku Ježíši, který vyřizuje i tímto způsobem zprávu o Bohu laskavém.

U biblických vyprávění se vyplatí všimnout si sloves. Víc to platí ve Starém zákoně, ale i tady je to užitečné. Udělala jsem si seznam toho, co Ježíš všechno dělá. Zkusím vám to předložit a vy myslíte na své rozličné úzkosti tak, že toto všechno dělá Bůh, třeba to ani nevíte, ale Bůh se velmi, velmi snaží.

- Výrazně důležitý je pohyb: Ježíš chodí, jde s někým, zastavuje se pro někoho, vstupuje dovnitř – do něčího soukromí.

- Ježíš hledá člověka, všímá si, soustřeďuje se, poslouchá, dává člověku prostor, chápe.

- Překonává beznaděj racionálního uvažování, ostře zastavuje ty rozumné, kterým hrozí propad do zoufalství a kteří k tomu nemají už co říct, jedině snad že čas všechno spraví, (což není pravda).

- Ježíš zachovává soukromí, chrání křehkost člověka, dotýká se, zpevňuje ty, kteří by mohli být přemoženi emocemi, tím, že jim připomíná, co je potřeba udělat, a především vrací život.

- A k tomu to důležité: Mluví (má k tomu co říct). Jeho dvě stěžejní věty jsou:

„ *Dcero, tvá víra tě zachránila. Odejdi v pokoji, uzdravena ze svého trápení!*“

„*Neboj se, jen věř!*“ Toto jsou věty řečené dvěma hlavními aktéry příběhu: bohatému, významnému a zoufalému člověku Jairovi a asi též kdysi bohaté (než to všechno vyhodila za doktory) a nemocné a zoufalé ženě. Žena a muž. Rozličné úzkosti. Z obou se vytrácí život.

Ona tam sotva dolezla. Chudokrevnost způsobuje velkou únavu, slabost, neschopnost soustředit se; její úzkost musela být ještě větší o všechna ta zklamání, když se snažila s tím něco udělat, a nic nevyšlo, a navíc k tomu ještě pocit, že je prokletá, že ji Bůh nemá rád, nemůže ji mít rád, vždyť při své nemoci je stále nečistá a vyřazená. Do kostela nesmí a neměla by být ani v tom zástupu. Z jejich pohledu to bylo tak, jako by měla nakažlivou nemoc, neboť každým dotekem nakazila druhého člověka náboženskou nečistotou. Co to bylo, co tuhle vybledlou chudinku přimělo k pověrečnému pokusu o záchranu? Byla to odvaha? Nebo poslední naděje, když neměla co ztratit a zoufalí lidé přece dělají zoufalé věci? Nebo „*v své rozličné úzkosti jinam zření nemám, než k Bohu na výsosti*“, a ona našla tento způsob, jak se obrátit k Bohu? Tak že by to u ní nebyla pověra? Nebo prostě nevíme přesně, jak víra vypadá, a u každého je to jinak? Jako jsou rozličné úzkosti, tak jsou rozličné projevy víry?

A on? Z něho se také vytrácel život, neboť když člověku umírá dítě, přesně toto se děje. Stačí, když má dítě nějaké vážné starosti. Je pozoruhodné, jak oba dva hlavní aktéři udělají totéž, on i ona padnou před Ježíšem na kolena. Je to modlitební postoj, u ženy beze slov, až potom mluví, u muže provázený krátkou větou (nemá zrovna na velké projevy sílu).

Jistěže k záchraně otce Jaira patří uzdravení jeho dítěte. Chápu to jako jakýsi přesah, neboť opravdu dvěma hlavními aktivními postavami příběhu jsou otec dítěte a nemocná žena. Avšak k tomu „*Neboj se, věř*“ patří také Ježíšovo „*Děvče, hochu, pravím ti, vstaň*“, které bude vyřčeno nad každým, koho oplakali lidé, i nad tím, koho oplakal jen Bůh.

Ráda bych, abyste si do svých rozličných úzkostí odnesli to, že je možné chovat se nerozumně ve smyslu nepodléhat zdrcující logice věcí tak, jak ji známe. Neboť Bůh nás může provést cestou i mimo naše logické chodníky. Do zázraků patří i překonání spirály příčin a následků, do zázraků patří i víra, která toto překonání umí přijmout.

A pak bych ráda, abyste si zapamatovali to Ježíšovo = Boží úsilí, které vynakládá na řešení rozličných úzkostí podle tohoto příběhu. Abyste si to zapamatovali pro své vlastní

rozličné úzkosti. Vzpomeňte si na ten seznam činností. Při představě, že bychom to sami měli zvládnout, se mohou mírně podlomit kolena, a to myslíme jen na svůj malý prostor a lidi, kteří jsou nám svěřeni. Ale nastojte, Bůh to všechno stihne, a to krásně a v pravý čas.

Vezměte si pro sebe zásadní sdělení tohoto příběhu: „Tvá víra tě zachránila. Odejdi v pokoji, uzdraven/a ze svého trápení! Neboj se, jen věř!“ Amen.

PÍSEŇ: NEZ 697 *V své rozličné úzkosti*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši,

dej nám prosím jistotu, že jsi s námi. Dej nám schopnost nacházet řešení pro naše různé starosti. Věříme, že v každém trápení jsi s námi a nenecháš nás samotné, věříme ti a jsme za to vděční.

Prosíme, abys nás osvobodil od strachu z toho, co je příliš velké na to, abychom to dokázali vyřešit. Prosíme tak, když myslíme na události ve světě, na situaci v této zemi, na starosti našich milých i na naše osobní problémy, prosíme tak, když myslíme na to, v čem jsme selhali a co jsme měli udělat jinak.

Prosíme tak a myslíme na své bližní, na ty blízko i daleko, na děsivé pohyby mocných států, na události, které neumíme pochopit. Pro tvoji lásku a tvoji zásluhu, protože jsi náš Spasitel i jejich Spasitel, tě prosíme, a proto věříme, že nás vyslyšíš. A společně se ještě modlíme: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: Ž 126,4

POŽEHNÁNÍ

Bůh naděje ať zahrne naše srdce radostí a mysl pokojem, abychom z jeho moci nalézali svobodu a nadějná východiska. Požehnej vás Bůh Otec i Syn i Duch svatý. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 717 *Tvá, Pane, láska*

Věříme ve vzkříšení těla

POZDRAV

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista. Milé sestry, milí bratři, vítám vás na dnešních bohoslužbách.

INTROIT: Jb 19,23–27

PÍSEŇ: NEZ 275 *Přijď, Králi věčný náš*

MODLITBA

Ježíši Kriste, Pane náš živý a mocný!

Promýšlíme společně, čemu věříme a co vyznáváme – v čem je nám víra pomocí a oporou. Především je velikým darem – děkujeme ti, že jsi za námi přišel ve svém slovu, že jsi se nám dal poznat ve své lásce, že jsi nás už tolikrát potěšil, povzbudil, znovu postavil na nohy, když jsme klesali únavou či zármutkem, že obracíš náš pohled od našich selhání a strachů ke slavné budoucnosti, kterou jsi pro nás připravil, k dědictví, které nám už nikdo nevezme, a k naději, která se nikdy neukáže jako marná. Stejně tak však obracíš náš pohled k druhým lidem, našim bratrům.

Tak jako ty miluješ, chceme i my milovat – věrně, obětavě, s laskavostí a trpělivostí, štědrostí a upřímností.

Pomáhej nám, abychom uměli svou víru prokázat i skutkem, abychom se nebáli k tobě přihlásit, abychom nezapomínali tebe chválit a o tvé slovo prosit – na ně nyní čekáme, dej, ať nezní nadarmo.

Amen.

ČTENÍ PÍSMO SVATÉHO: Zj 21,1–5

PÍSEŇ: NEZ 779 *Můj Pán všechny svolá*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v evangeliu podle Jana 6,37-39.

Závěr vyznání víry hovoří o naší budoucnosti a je to budoucnost slavná, krásná, nic, čeho bychom se museli obávat a před čím bychom museli zavírat oči.

Tak jako nemusíme zavírat oči před svou minulostí, před tím vším, co se nám nepovedlo, co jsme zkazili a co bychom si vyčítali, kdybychom nevěřili v „hříchů odpuštění“. Naše viny byly smazány, dostalo se nám milosti, odpuštění a vysvobození z moci hříchu, a proto už nás minulost netíží a nesvazuje.

A stejně tak i naše budoucnost je díky Bohu dobrá. Před námi není už jen postupné chátrání a nakonec smrt a hrob, prázdnota a zapomenutí, ale čeká nás ještě něco nového, co pro nás Bůh připravil.

Bez víry – očima lidskýma viděno – je naší minulostí hřích a naší budoucností smrt. Ale víra nám dává jinou možnost, jak to vše vidět: Hřích i smrt jsou přemoženy, naší minulostí je odpuštění a budoucností je vzkříšení.

„*Věřím v těla z mrtvých vzkříšení*“ je křesťanská odpověď na otázku, o čem máme mluvit a co zvěstovat nad rakví zesnulého, čím těšit sebe i druhé, když zemře někdo, koho jsme měli rádi. Je to odpověď na otázku, co bude se mnou a s každým z nás v okamžiku smrti a zda bude konec. Kdo by se nebál důsledků svých hříchů a kdo by se nebál smrti? A kdo by se netrápil, když vidí druhé umírat bez naděje, bez víry, že smrtí vše nekončí, že jí nepatří poslední vítězství?

Zvěst evangelia zní: Smrt, nepřítel, před nímž nikdo neuteče, nemá nejvyšší moc. Byla přemožena. Bůh slavil vítězství nad smrtí vzkříšením svého Syna a našeho Pána Ježíše Krista a také nám slibuje těla z mrtvých vzkříšení.

Vítězství Kristovo nám dává naději, že trápení, nemoci, stárnutí a umírání nemají poslední slovo. Tyto věci pominou. „*Bůh setře všelikou slzu z našich očí a smrti již více nebude, ani bolesti, ani kvílení, ani křiku už nebude.*“ Kolikrát jsme si to z Bible připomínali a tím se těšili! „*Aj všechno činím nové...*“ stojí v knize Zjevení. I nás učiní Bůh novým stvořením, má pro nás připraveno něco, co si ani neumíme představit, ale jistě je

to dobré a krásné. Nezapomene na nás, žádný se mu neztratí, každému dá nový život – ve svém království.

Přesto zůstává řada otázek, na něž neumíme ani z Písma odpovědět. Mnohé je tajemstvím a Bůh si nechává jeho odhalení pro sebe – pro poslední čas. „*Oko nevidalo a ucho neslýchalo...*“ Jen obrazy, podobenství nám o tom něco napovídají.

To, čeho se však smíme za všech okolností držet a s čím se máme spokojit, je jistota víry, že ve smrti nejsem ztracen, že Bůh mne neopustí, „*i když půjdu roklí šeré smrti*“, bude se mnou a tou roklí mne provede a povolá opět k životu. Nevím kdy, nevím jak, ale vím, že to budu já a budu ve svém těle zase živ.

Apoštol Pavel mluví např. o zrně, které je zaseto – samo umírá, ale vzejde z něj nová rostlina. Tak i naše tělo po smrti zetleje či shoří, ale v den vzkříšení dostaneme tělo nové – a zase to budu já – nevím, jak budu vypadat – zda jako ve dvaceti, či jako v osmdesáti – všechno bude nové, jiné – podle jednoho Ježíšova slova už se např. nebudeme ženit ani vdávat, ale hlavně nebudeme žíznit, hladovět ani trpět bolestí.

A přesto se mluví o těle, ne o nesmrtelné duši, jak si to většinou lidé představují (když sestřička otevře okno nemocničního pokoje poté, co zjistí, že pacient zemřel – aby dušička mohla vyletět).

Tato prastará pověra, že tělo je něco nižšího, dokonce „žalář duše“ – té vyšší složky lidské bytosti, která je čistá a věčná, nesmrtelná – ta pověra vedla k tomu, že člověk tělesným pohrdal a soustředil se jen na věci duchovní, jako by jen na nich záleželo. Zní to možná vznešeně, ale prakticky to vedlo k tomu, že si církev mnohdy nevšímala chudých, stačilo, že jim slíbila odměnu v nebi, na „onom světě“. Jenže my se přece hlásíme k Bohu, který sám na sebe vzal lidské tělo a v tom těle chodil po zemi a pomáhal chudým a hladovým – nemluvil jen o nebi, ale i o službě tady dole na zemi.

Bůh není lhostejný k našemu tělesnému utrpení. Rozdělení člověka na nějakou nižší, zanedbatelnou složku tělesnou a vyšší, božskou a nesmrtelnou Bible nezná! Celý člověk je dobré stvoření Boží. Ale ani jedna část člověka, ani tělo ani duch ani duše, není božská, nesmrtelná a věčná.

S tím se ovšem lidé těžko smiřují. Materialismus sice popřel existenci duše, ale lichotil člověku: Však ty budeš žít dál, i přes hranice smrti, ve svém díle, které jsi vykonal! Nebo ve svých dětech a také ve vzpomínkách jiných lidí. Jenže i ty pominou. I kdyby ti sochu postavili, nemáš to jisté...

Biblická pravda o člověku je naprosto střízlivá, nelichotí nikomu: Ve 103. žalmu říká: *„Člověk, jehož dny jsou jako tráva, rozkvétá jak polní kvítí. Sotva ho ovane vítr, už tu není, už se neobjeví na svém místě.“* Než se ohlédneš, už na tom místě, na kterém jsi žil, o tobě nikdo nebude vědět.

Tím nás Bible nechce zdeptat, jen varuje, abychom se nedali klamat a neskládali naději sami v sobě, poněvadž jsme skrz naskrz smrtelní, pomíjiví lidé a není nic platné to zakrývat. Třeba řečmi o tom, že budeme žít dále ve věčné přírodě či vesmíru – jak tvrdí řečníci ve smutečních síních.

„Věřím v těla z mrtvých vzkříšení“ znamená: Věřím, že se Bůh jednou ke mně přizná a po mé smrti svým stvořitelským zásahem vytvoří všecko nové. Nic nemá sílu samo přežít či se nějak obnovit. A přece tu staneme znovu. Nemůžeme říci víc než kdysi Jób: *„Já vím, že můj Vykupitel je živ a jako poslední se postaví nad prachem. Já ho uzřím, pro mne tu bude...“*

Nějakým způsobem nás Pán Bůh ve své paměti uchová, dnes by se řeklo „uloží na harddisk“ a pak nás zase povolá k novému životu. Co bude mezitím, není naše starost. Očistec si církve vymyslela až později. O mrtvé se už starat nemusíme – ani s nimi nemluvíme ani se k nim nemodlíme. Stačí na ně v dobrém vzpomínat a za jejich život Bohu děkovat. A těšit se, že se jednou zase setkáme. Nevíme kdy a nevíme, jak to proběhne, ale přece věříme, že se navzájem poznáme a spolu se budeme radovat při hostině v domě svého nebeského Otce.

To jsou obrazy, které Bible používá, když nám chce přiblížit, co nás čeká. Apoštol Pavel se to pokoušel vypovědět v 1K 15 – že to bude tělo „duchovní“ – už nás nebude bolet, nebude to tělo slabé, nesličné, porušené. A Filipským psal, že Ježíš Kristus promění naše tělo, porušené nemocí, hříchem a smrtí, aby bylo *„podobné k tělu slávy jeho“*. To je nám slíbeno a na tom smíme mít dosti tak, abychom se smrti neděsili a na nové tělo od Pána

Boha se těšili.

Proto jsme Bohu vděční i za dar svého těla a jsme za své tělo odpovědní. Radujeme se, jsme-li zdraví, a modlíme se za uzdravení, přijde-li nemoc. Nepřehlízíme tělesné potřeby svých bližních ani prostředí, v němž žijeme. Jsme vděční za hmotný svět – za přírodu a všechny živé tvory a budeme o ně pečovat a s nimi moudře hospodařit.

Ne ze strachu, že bych zabil svého pradědečka, když zašlápnu pavouka, protože se možná do něj převtělil – za trest, že nežil dost ctnostně. Což je další z možností, jak řešit otázku, co bude po smrti – dnes velmi rozšířená víra v reinkarnaci, tedy převtělení. Ne, nebojte se, že se budete donekonečna vracet na tento svět a podle svých zásluh buď trpět, či si užívat. Vzkříšení není nekonečné opakování, ale nový začátek.

A vůbec nezávisí na nás a našem celoživotním výkonu, ale na tom, o čem Krédo už mluvilo: Na díle Kristově – jeho smrti za nás a naše viny a jeho vzkříšení, které znamená novou šanci pro nás pro všechny bez rozdílu. Tak to slíbil svým učedníkům a jeho slovo je „věrné a pravé“, spolehlivé, a nepomine, i když nebe i země pominou.

PÍSEŇ: NEZ 548 *Bud' Bohu všechna chvála*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Beránku Boží,

ty jsi byl za nás obětován, a tak jsi přemohl i samu smrt!

To nám dává odvahu prosit za všechny, kdo jsou u konce svých sil – za nemocné, staré, raněné, vyčerpané, vyhořelé, závislé... Díky tobě je tu pro ně nová naděje.

I za celou planetu Zemi prosíme, bojíme se o ni a nevidíme dobrá řešení pro všechny krize, které způsobil náš hřích...

Prosíme za svět, rozdělený mezi bohaté a chudé, mezi vládnoucí a ovládané, mezi schopné a bezmocné.

Prosme za končiny, které marně touží po pokoji, kde se střílí, zabíjí, ničí.

Prosíme za všechny své milé: děti, vnoučata, sousedy a přátele, své bratry a sestry ve sboru a v církvi.

Prosíme za letošní úrodu a příznivé počasí.

Prosíme za sebe samé – pomoz, ať ti zůstaneme věrni, ať dokážeme o tobě svědčit a

k tobě zvát, tobě sloužit a tebe poslouchat.

Díky tobě jsme dětmi Božími, a tak voláme: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: J 14,1-4.6

POŽEHNÁNÍ: J 14,27

PÍSEŇ: NEZ 533 *Bůh náš všemohoucí*

Boží přemýšlení o člověku

POZDRAV

Milé sestry, milí bratři, vítám vás k dnešním bohoslužbám apoštolským pozdravem: Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi!

INTROIT: Ž 111,1-3

PÍSEŇ: NEZ 289 *Tebe, Bože, chválíme*

MODLITBA

Náš Bože, v Ježíši Kristu náš Otče, vstupujeme do tohoto společenství s očekáváním. Nezveš nás k setkání proto, abychom si potvrdili svůj optimismus či škarohlídství, ani nás nevoláš, abychom kariéerně postoupili nebo byli pouze napomínáni a káráni.

Přicházíme, protože víme, že soustředění na tvé dílo je něco, co srovnává naši životní navigaci a směřuje nás na cestu, po které půjdeš s námi. Stojíce před tebou, neuhýbáme před zkušenostmi s vlastním blouděním, které přichází, když nám bývá úzko.

Zároveň víme, že umíme bloudit s radostí, chutí i nadšením, kdykoliv se vydáme za hlasem své mysli nebo za hlasy okolí, aniž bychom přemýšleli nad následky. Proto děkujeme za to, že ty, věčný a spravedlivý Bůh, nás přijímáš se vším všudy a máš stále pro nás naději, že tvé působení i z nás dokáže tvořit tvůj lid.

Proto jsme na tomto místě s očekáváním, když prosíme, aby to byla tvá milost, která uhladí trhliny našich životů a nasměruje k souznění s tvou vůlí pro dobro a pokoj našeho světa. Děkujeme, že svým svatým Duchem vstupuješ do našeho společenství a zaslibuješ svou blízkost po celém světě, všude tam, kde se tvůj lid těší z naděje spásy v Ježíši Kristu. Buď nám, Bože, milostiv a požehnej nám celý den.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Jb 3,20–26

PÍSEŇ: NEZ 576 *Zavítej k nám, Duchu svatý*

KÁZÁNÍ

Text ke kázání a druhé biblické čtení je z evangelia Lukášova, 17,11–19.

Sestry a bratři, na první poslech se tento příběh týká vděčnosti. Toho, co vštěpujeme dětem: Nevadí, když se tím kouzelným slůvkem plýtvá, a hlavně se na ně nemá zapomínat. Zvláště tehdy, kdy se člověk dostane z hodně velké komplikace. To se týkalo lidí, o kterých jsme četli v Lukášově evangeliu. Jejich nemoc je vyřazovala od druhých. S malomocenstvím nesměli mezi nimi být, navíc byli díky takové nemoci téměř prašiví. Ostatní lidé se jich stranili. Oni sami měli před sebou samými varovat voláním „nečistý“, aby se k nim druzí nepřibližovali. Co je to za život, který z nějakého smetiště sleduje, jak žijí blízcí, aniž by s nimi člověk mohl být? Jób tak prašivou nemoc neměl, jeho přátelé k němu mohli. Ale i jeho provázela otázka, co to je za život, když se tak změnil? Co to je za život, když rázem přišel o to, co měl nejraději? Že jen málokdo se s něčím takovým dovede smířit, je nabíledni.

S tím pak souvisí další téma: Jakou pozici zaujmout, aby se člověk nenechal sžírat opakovaně a vícekrát? Nejprve situací (např. nemocí, ale nejen, vždyť podobným vyřazením je vina, trest, neoblíbenost apod.) a následně také zklamáním ze změněné situace a odporem vůči ní. I to člověka oslabuje, téměř jako samotná nemoc. Jeden filosof řekl: *„Je-li člověk nespokojen se svým stavem, může jej změnit dvěma způsoby. Buď změni podmínky svého života, nebo svůj duševní postoj. První není vždy možné, to druhé je možné vždy.“* (Ralph W. Emerson, 1803–1882, filosof, esejista, básník) Dnes čtený příběh z Ježíšova života a jeho stopa na naší zemi se týká také tohoto bodu – jaké možnosti skrývá silný duchovní život!

Jak jsme slyšeli – deset malomocných zahlédlo blížícího se Ježíše, volali na něho, aby jim pomohl. On neudělal žádné magické nebo tajemné posunky a gesta ani neřekl nic kouzelného. Vypadá to, že se u nich ani pořádně nezastavil. Jaksi mimoděk řekl, aby se šli ukázat kněžím. Ti je mohli prohlásit zdravými, tedy plnohodnotnými členy společnosti a umožnit návrat do jejího života. Více se nestalo. Ale než došli ke kněžím, byli zdraví.

Vlastně se nic moc nedělo, a přitom se stalo mnoho. O tom však nemáme ani trochu informací. Nemocní byli kněžími opravdu prohlášeni za zdravé. Proto platí, že než k nim došli, nemoc je opustila. Nedělo se nic z toho, co by bylo nějak viditelně patrné. Nemuseli nikde nic platit ani podstoupit nějakou léčbu nebo plnit nějaké další podmínky. Mezi výzvou Ježíšovou, která měla pouze pět slov, a vyhlášením té kněžské komise slunce svítilo jako předtím, život kolem běžel bez přestání. Nic se nedělo, a přece se dělo! Pro těch deset nemocných se stalo něco jako nečekaný obrat. Těm deseti chasníkům se změnil život, přišla obrovská úleva. Zmizela zátěž, břemeno, a byli znovu zmocněni plně žít.

Některé věci, o nichž byla před chvílí řeč, se v textu vůbec neobjevují. Bezpochyby však bylo důležité, že se Ježíš neuchýlil k nějakým gestům, tajuplným výkřikům, nebo až čarování, což by člověk v případě bezkontaktního uzdravení čekal. To podporuje domněnku, že Ježíš chtěl naznačit, že nejde o momentální uzdravení, ale o něco podstatnějšího. Jakkoliv uzdravení takové nemoci je vždy důležité a významné. Všechno tak proběhlo vlastně nenápadně. Bez předchozího hlášení úžasné věci, že bude uzdraveno deset mužů. Nic, jen nenápadné vybídnutí, při kterém jen Ježíš věděl, že se věci pohnou jiným směrem a že se tak opravdu stane. Kdyby mělo jít právě o jejich uzdravení, určitě by to svou propagaci našlo.

Průběh toho, co se stalo, podporuje oprávněné křesťanské podivení nad devítkou mužů, kteří své uzdravení přijali jako samozřejmost, jako něco, na co měli nárok. Nemoc chápali jako nespravedlivé zasažení, zatímco oni, podle svého mínění, měli a museli být stále zdraví. Když ta nespravedlnost pominula – spěchali zpět do života! V něm možná chtěli co nejrychleji dohnat, co nedobrovolně zameškali. Vše ostatní vnímali asi jako zdržování na cestě. Možná mysleli, že život není tak dlouhý, aby se zaplňoval nějakým nepodstatným zdržením.

Je to normální styl uvažování! Jak moc to známe! Bodejť ne, i nám je blízký takový přístup! Není v něm nic zvláštního, je to pudová reakce živočicha – spadly okovy, rychle tam, kde chci být a kde jsem rád. Zareagovalo tak 90 procent! Devět z deseti! Možná i ta desetina vděčného chování se může zdát stále vysoká! Ale to není naštěstí důležité.

Je to popsáno jasně. Jen jeden z deseti se choval jako tvor, který má mozek i duši, s jejichž

pomocí hodlá vstupovat do hlubších životních souvislostí. Měl vědomí, že se sluší na tu zvláštní událost reagovat, a tak ji uzavřít. Jak jinak než dodatečným setkáním s tím, kdo jej nasměroval znovu do života. To jej zdobí. Vždyť i on si mohl bezpochyby přát rychlý návrat do plného života, stejně jako ostatní. Jenže on se do života vracel jinak – vyhledal Ježíše a poděkoval mu. Poklonil se před světem, který Ježíš reprezentoval a který vstoupil do jeho, cizáckého, vlastně nezasvěceného života. Teprve tehdy to Ježíš objasnil: Jen jeden, navíc kultovní cizinec, si srovnal v hlavě, že to neviditelné dění je velkolepý vstup Boží milosti do jeho života. Ač to asi nikdo u cizince nečekal, choval se skvostně: Neběžel s nějakou odměnou, lahvinkou nebo bonboniérou, ale „*velebil Boha, padl tváří k Ježíšovým nohám a děkoval mu*“. To byl výraz zralého, dospělého a odpovědného přístupu k životu. Ve kterém rozpoznával, že i s jeho životem má co činit mimořádný Boží záchranný pás, který umožňuje, aby se setkal s Božím velkolepým dobrodiním. Dal najevo, že o společenství Boha stojí. To je důležité možná stejně jako zdraví. Je to důležité i pro nás.

Jak by nám měla pomoci historická zpráva o uzdravení nějakých malomocných, a k čemu? Mnoho může pomoci zvěst o tom, že, aniž cokoliv činíme, Bůh je při díle. Ten Bůh, který se na naší zemi, v naší pozemské realitě zjevil v Kristu, svém Synu Spasiteli. Ten je zobrazen jako jednající, vstupující do života, aby ten, kdo ho za to umí chválit, se radoval z jeho záchranné moci, a tak byl živ svou vírou. Od toho se odvinulo Ježíšovo konstatování pro budoucnost – „*víra tvá tě zachránila*“, a bude tě chránit i v budoucnu.

Jistou pozoruhodností je to, co se objevuje i v Ježíšově reakci. Ten, kdo tak vzorně zareagoval, byl cizinec, Samařan. Zatímco ti „domáci“, tedy Židé, nahlíželi na všechno jinak. Představte si, že by to tak platilo stále – 90 procent těch, kdo jsou zběhlí v souvislostech víry, by si žili podle svého. Vždyť jsou v domácnosti víry až moc doma, vždyť už to všechno znají atp. Představte si, kdyby platilo, že cizinci ve víře byli těmi, kdo vstřícně a vděčně přijímají dobrodiní Boží, protože si jej umí vážit. Ono to vlastně není tak zcela neznámé. Podobnou situaci známe také – pokřtění a konfirmovaní se vytrácejí, zatímco nepokřtění se pokoušejí nahlížet do světa víry v Boha. Ti, kdo se vytratili, pak tvoří svůj život po svém, občas i s hlasitým popřením své někdejší křesťanské výchovy. V čase, kdy se tolik nedaří, hlasitě obviňují Boha, vůči kterému třeba i dlouho předtím prokazovali hlubokou lhostejnost. Takovou situaci příběhu víry zažívá církev stále a asi to nikdy nebude jinak. Ti druzí, ti cizinci vůči víře, to zkoušejí se životem všelijak,

dokonce prý čím dál častěji počítají s tím, že Bůh je, ale cestu k němu hledají svými silami, leckdy i cestou všelijak pochybné mystiky nebo až magie.

Je škoda, když dílo Boží pomoci a spásy stojí mimo zájem člověka. Děje se tak vesměs ke škodě člověka, nikoliv Boha. Avšak Boží spása neutrpí, bude aktivní jinde. Přesto platí, že stvoření a svět a život táhnou k dobrému ti, kdo v rozhodující chvíli zapomínají na nárok a naplnění všech možných samozřejmostí. Tak to bude, tak to zůstane. Nakonec – podle někdejšího počítání Abrahama při záchraně Sodomy – i méně než desetina by na to mohla stačit.

Podstatnou skutečností je to, že se v našem světě a ve výhledu jednoho každého z nás uchytilo sdělení, že kromě toho, co prožíváme a co je situací každého, zůstává Boží přemýšlení o člověku. To se uskutečňuje, aniž by se vnějšně cokoliv měnilo. Naše východisko, na rozdíl od zápasu Jóbova, je v Ježíši Kristu, který přišel, aby nás uprostřed pozemského žití učil počítat s pravidly Boží vlády, která nikdy neskončí. Má na zřeteli každého, kdo k Bohu lne, jeho chválí a raduje se z jeho milosti a naděje. Proto můžeme završit svou cestu evangelijním příběhem, odevzdaností a důvěrou Jana Amose Komenského: *„Dejž, milý Pane Bože, ať umíme počítati kratičké dny naše na světě, a moudře sobě počínáme vidouce, an tu místa k přebývání není; časové sami k terminu věčnosti ustavičně nás podávají. Čím jsem se prohřešil dnes, Pane Bože můj, uveď to, prosím, v zapomenutí věčné, ať to mně ani tobě na věky na paměť nepřichází. A když večer života mého přijde, zamlouvám sobě, Pane Bože, u tebe skrýši, v níž bych až do veselého z mrtvých vstání bezpečně odpočinouti mohl. A potom v slávu přijmeš mne.“*

Amen.

PÍSEŇ: NEZ 604 *Soudce všeho světa, Bože*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste,

děkujeme za to, že se můžeme soustředit na svědectví o tvé pomoci a záchraně. Děkujeme, že tato svědectví posilují nás samé, protože víme, jak nám pomáhá víra ve tvou účast v našich životech. Jako obdarování tvým ujištěním využíváme této

chvíle, abychom se společně modlili především:

Za ty, kdo přestali počítat s vděčností a mají vše v životě za samozřejmé.

Za ty, kterým přestává vycházet běžná kalkulace, že štěstí v životě záleží jen na nich.

Za ty, které život tíží proto, že se trápí tím, v čem selhali a zklamali.

Za ty, kteří potřebují sílu a moudrost ke zvládnání úkolů a nesení odpovědnosti za život i svět.

Za ty, kteří věří v moc pravdy a lásky a potřebují podporu a povzbuzení.

Za ty, kteří umí pohladit a povzbudit a potřebují ujištění o smyslu solidarity a soucitu.

Za ty, pro něž je život veliký dar a chtějí jej dobře naplnit a prožít.

Za všechny nemocné a osamocené, když vyhlíží řešení své situace.

Modlíme se za ty, kteří tvoří náš život, které máme rádi a s kterými tvoříme rodinné a společné prostředí důvěry a svornosti. Prosíme, ochraňuj naše blízké, provázej svým požehnáním snahu o věrohodnost tohoto sboru a každého z nás. Dej svůj vzácný pokoj našemu světu a uč nás, abychom tvým pokojem nepohrdali.

Bud' s námi v příštích dnech a stůj při nás, když se společně modlíme tak, jak jsi nás naučil: *Otče náš...*

PÍSEŇ: NEZ 260 *Samému Bohu sláva, čest*

POSLÁNÍ: Ef 2,4–5b.8–10

POŽEHNÁNÍ: Nu 6,24–26

PÍSEŇ: NEZ 706 *Důvěřuj se v Pána*

Deset ran

POZDRAV

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Bratři a sestry, buďte pozdraveni; milost Pána Ježíše Krista a láska Boží a účastenství Ducha svatého se všemi vámi.

INTROIT: Ž 27,1.13–14

Hospodin je světlo mé a moje spása, koho bych se bál? Hospodin je záštita mého života, z koho bych měl strach? Jak bych nevěřil, že budu hledět na Hospodinovu dobrotivost v zemi živých! Naději slož v Hospodina. Buď rozhodný, buď udatného srdce, naději slož v Hospodina!

PÍSEŇ: NEZ 41 *Chci zpívat Pánu* (4. sloka) nebo NEZ 37 *Hospodin mé je světlo a spása* (3. sloka)

MODLITBA

Bože, který dáváš světlo, aby osvěcovalo zemi,
Bože, který dáváš svítiti slunci na dobré i zlé,
Bože, stvořiteli světla, které osvěcuje celý svět,
dej svému světlu svítit do našich srdcí i myslí,
ochraňuj nás před vším, co škodí nám i těm, kdo jsou kolem.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: J 12,43–47

PÍSEŇ: NEZ 656 *Stůj, při mě stůj* (5. sloka) nebo NEZ 342 *Kristus je má síla i spasení* (5. sloka)

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Ex 10,21–23.28–29.

Každá z devíti ran egyptských byla závažná a varovná, přesto je těch prvních devět spíš znamením či popis vývoje událostí, vedoucích k osudové ráně desáté. První dvě rány,

krvavě zbarvený Nil a zamoření žábami, působily spíše jako varovná znamení, byť hromadný úhyn ryb a nedostatek pitné vody měly své praktické dopady. Třetí a čtvrtá rána, komáři a mouchy, znamenaly nepohodlí, ale také rozšíření infekcí. Dá se tedy říci, že po prvních čtyřech ranách není zatím nic vidět a na pořádný problém je zaděláno skrytě a nenápadně. Jenže věci se zhoršují. Pátá rána, při níž posel dobytek, byla namířena proti zvířatům. Šestou ranou byly vředy, představovaly dočasné tělesné postižení. Sedmá a osmá rána, krupobití a kobylky, zničily egyptskou obilnou úrodu a spolu s úhynem dobytka způsobily hladomor. Po osmi ranách se tak už egyptská civilizace ocitá v hluboké krizi, ale o hrozbě zániku se ještě mluvit nedá a trvalé a fatální ohrožení budoucích generací zatím nehrozí. Vše má totiž stále dočasný charakter, stejně jako rána devátá, která přináší třídní tmu. Následuje však rána desátá, smrt prvorozených, zánik celé generace. Až ta nakonec zlomí faraonův odpor. My se ale dnes pozastavíme nad předchozími devíti ranami, resp. nad prvními dvěma a devátou. Krvavý Nil, žáby a tma. Mají něco společného? A mohou promlouvat i do naší doby?

Budme v aktualizaci příběhu opatrní. V devíti ranách můžeme spatřovat logický vývoj ekologické katastrofy, jenže ta není meritum věci. Text se zaměřuje na myšlení a pohnutky egyptské vlády, zajímají jej primárně rozhovory mezi Mojžíšem, faraonem a Hospodinem. A text také vystupuje proti lidské pýše. Ani mocná a bohatá civilizace nemá věci pod kontrolou a osud ve svých rukou. Hroutí se civilizační jistoty, jedna rána vychází z předešlé, přesto zde není popisován dominový efekt. Po každé ráně totiž přichází prostor k zamyšlení, k přehodnocení situace, možnost změny. Ne všechny egyptské rány navíc dopadají na egyptskou civilizaci a mají fatální ekologický rozměr. Některé rány jsou zacíleny na věci, které Egypťané uctívají jako bohy, a snaží se tak především čelit egyptské ideologii. Tak tomu je např. v případě prvních dvou ran. V Bibli čteme:

Mojžíš a Áron učinili, jak Hospodin přikázal. Áron pozdvihl hůl a před očima faraona a jeho služebníků udeřil do vody Nilu a všechna voda se proměnila v krev. Ryby v Nilu lekly, Nil začal páchnout a Egypťané nemohli vodu z Nilu pít. A krev byla v celé egyptské zemi. Ale totéž učinili egyptští věštcí svými kejklemi. Faraonovo srdce se zatvrdilo a neposlechl je, jak Hospodin předpověděl. Farao se obrátil a vešel do svého domu a ani toto si nevzal k srdci.

Nil byl ve starověkém Egyptě personifikován jako bůh a uctíván jako zdroj plodnosti v jinak pouštní oblasti. V období záplav se mu přinášely oběti. Zamoření žábami si Egypťané pravděpodobně spojovali s jinou bohyní, o níž se věřilo, že přichází jako porodní bába k porodům, a která byla zobrazována jako žena s žabí hlavou.

Možná si říkáte, že jde tedy o jakousi mytologickou bajku, pověst, pohádku, kterou si se zájmem poslechneme, ale nás se vlastně pramálo týká. Copak my snad věříme v egyptská božstva? Nebo jsme v době globální ekonomiky odkázáni na úrodné záplavy jediné řeky? Či se v době porodnic a screeningu dětského plodu řídíme pokyny porodních bohyní s žabí hlavou?

Pochopíme-li ovšem text jako podobenství, stane se náhle mnohem aktuálnější. Obě první rány jsou totiž reakcí na předchozí faraonovo jednání a vycházejí z jím šířené ideologie. Byl to totiž faraon, kdo nakázal porodním bábám, aby usmrtily všechna izraelská novorozeňata mužského pohlaví. A když se to nezdařilo, vydal směrnicí následujícího znění: „*Každého syna, který se jím narodí, hod'te do Nilu.*“ (Ex 1,22) Tím přeměnil původní symboly života v původce smrti. Nil, který živil egyptské zemědělství a dával potravu, stal se popravčím nástrojem. A stejně tak porodní báby, představitelky lékařské péče z oborů porodnictví a pediatrie, tedy z oborů, které směřují do budoucnosti a zaručují pokračování života.

Pointa je jasná. Faraon tu ve své pýše dělá něco, co se mu docela obyčejně vrátí. Ve své ideologické zaslepenosti zneužije a přetvoří dva důležité aspekty civilizace. Nejprve zasáhne do sféry ekonomiky a hospodářství, když nilskou zemědělskou produkci propojí s lidskými oběťmi. A zároveň také tvrdě atakuje oblast rodiny, když v rámci svého sociálního inženýrství omezuje porodnost chlapců, byť jen v určité společenské oblasti, tj. mezi otroky. První dvě rány mají faraonovi ukázat, že tyto dvě oblasti zneužil, zatížil je nesprávným výkladem, zkazil je a zneschopnil. Nil je plný krve, žáby vyhnaly lidi od vody i z polí do uzavřených domácností a znemožnily veřejný společenský život a ztížily

týmovou práci. K porodnictví vztažená symbolika žab nám sice přijde více než podivná, zdá se ale, že žáby tu reprezentují znetvořenou demografickou křivku. Jako by nahrazovaly všechny mrtvé chlapce, obětované v rámci faraonova vidění světa, jeho strachu a obav. Faraon považoval chlapce za hrozbu. Teď tu má místo nich spousty žab. Faraon chtěl zvýšit výnosy zemědělské produkce. Teď tu má mrtvou vodu bez života.

Čekali bychom vědecká sympozia, poučení z krizového vývoje, návrhy řešení vzniklých problémů. Dost možná bychom čekali i odstoupení hlavy státu, nástup nového člena vládnoucí dynastie. Jenže se jede dál a výsledek začíná být značně komický. Neboť faraonovo srdce se zatvrdilo a jeho odborní pracovníci, konkrétně věštci, zřejmě ve snaze napravit pošramocenou pověst, začnou produkovat další nilskou krev a další tuny žab! Obraz na veřejnosti má být napraven prohlubováním katastrofy, a pokud snad byl nefunkční říční tok a přemnožené žáby problém, po zásahu vládou povolaných odborníků se znásobil! Bible tu evidentně ironizuje egyptskou supervelmoc, odhaluje paradoxy lidské ideologie. Těm egyptským věstcům se pravděpodobně tleskalo, byť se to přičítá logice i zdravému rozumu. Zatím se totiž nijak zásadně nesnížila životní úroveň a faraon se nejspíš nestydí vydávat situaci za své vítězství. Ba nesáhne ani k násilí, Mojžíš a Áron jsou dál na svobodě, ať už jako pojistka pro další jednání, nebo jako důkaz egyptské morální převahy. A obávám se, že v tomto případě by ani svobodné demokratické volby nic nezměnily a faraon by u moci zůstal.

Egyptské vyhlídky nejsou ovšem ve skutečnosti vůbec růžové. Sám Hospodin předjímal situaci již na začátku celé anabáze takto:

Potom faraonovi řekneš: „*Toto praví Hospodin: „Izrael je můj prvorozený syn. Vzkázal jsem ti: Propuť mého syna, aby mi sloužil. Ale ty jsi jej propustit odmítl. Za to zabiji tvého prvorozeného syna.“*“ (Ex 4,22–23)

Faraon je obět svého zatvrzelého srdce, stává se loutkou vlastní ideologie a spolu s ním i celý jeho stát. Ono to celé nemůže dopadnout dobře, může to skončit i smrtí elity národa. Hospodin to ví, předpovídá to, přesto se zdá, že s každým dalším krokem, s každou další

ranou touží, aby se to zastavilo. Po každé ráně nastává jednání s Mojžíšem a Áronem, dochází ke zdánlivému přehodnocení postojů a k dočasnému zlepšení životní situace v Egyptě. Stále znovu ale vítězí zatvrzelé srdce faraonovo. Srdce je ve starověku sídlo rozumu, a ten jako kdyby chyběl. Ideologická mašinerie jede na plné obrátky. Názory oponentů nejsou brány v potaz. Samotným věštčům už náhle není nasloucháno, neboť se již po třetí ráně vůči Hebrejům a jejich Bohu vyjádřili s respektem. Hospodářská krize se zákonitě prohlubuje, postupem času mizí životní jistoty, prosperita. Hrozí hlad, přicházejí nemoci. Egyptská společnost se přece jen postupně stává nespokojenou.

Za této situace nastává rána devátá. Bible ji neklasifikuje jako zázrak či div, ale pouze jako znamení, stejně jako první dvě zmiňované. Egypt zahálí temnota, taková temnota, že se dá nahmatat. V této zemi nic neobvyklého. Přišel *chamsin*, písečná bouře, v Egyptě známá, která může po dobu několika dní naplňovat vzduch hmatatelným pískem a prachem, jenž zcela zastíní sluneční svit.

Egyptská tma může mít několik významů. Jednak je další ránou pro egyptské sebevědomí. Přestává fungovat to, na co nejvíc spoléhají, neboť slunce bylo ve spojení s vodou zárukou obrovské úrody či dokonce nadbytku. V tehdejší názvosloví bylo proto slunce charakterizováno jako bůh nejvyšší (Ra), nebo dokonce jako bůh jediný (Aton). A právě sluneční svit byl náhle omezen. V biblickém příběhu je nicméně jasné, že se jedná o omezení dočasné. Písečná bouře jednou skončí. Z klimatického hlediska nic fatálního.

Pro pochopení je tak možná ještě důležitější symbolika tmy a světla. Tma může charakterizovat i faraonův životní postoj, jeho hodnoty a bezbožnost. Tma jako by charakterizovala jeho zatvrzelost, se kterou dává všanc životy vlastních dětí. Temná chvíle pro společnost, která díky svému tmářství a navzdory počáteční prosperitě zabíjí budoucnost. Temnota tu charakterizuje způsob, jakým se chová k dětem, k vlastním i těm ostatním. Co je učí faraon? A co jim dávají jejich rodiče?

Bible tu skvěle popisuje symptomy krizové situace. V dnešním příběhu tak po deváté ráně egyptské společenský život opět přestává. Egyptané nevidí jeden druhého; po tři dny se nikdo neodvážá hnout ze svého místa. Stáhnou se do svých domovů. Ustrnutí, stagnace, deprese a strach. To jsou charakteristiky egyptské společnosti těch několika málo dnů. Bible však píše, že všichni Izraelci měli ve svých obydlích světlo. Může to být vyjádření jen lokálně zhoršených klimatických podmínek a Hebrejové se prostě jen nacházeli mimo písečnou bouři. Ale jelikož se v textu píše o světle v izraelských obydlích, vyjadřuje se tu spíše metafora hebrejské víry či naděje. Nebo prostě to, že s izraelskými rodinami, s rodiči i jejich dětmi, byl pod jednou střechou Bůh, jediný zdroj skutečně trvalého světla.

Proti tomuto světlu stojí v protikladu zatvrzelé srdce faraonovo, nebo ještě lépe – faraonovo zatmění, zatemnělá mysl. A je otázkou, devátou a zřejmě poslední, zda se faraonovi nerozsvítí. Protože navzdory Hospodinově skepsi, ve které předjímal sílu faraonovy zatvrzelosti, navzdory Božím prognózám si myslím, že i Hospodin při každé ráně doufal ve faraonovo prozření. Hospodin totiž primárně nepřišel Egypt soudit. On si jen přišel pro své děti. Sám to charakterizuje tak, že přišel zachránit (vytáhnout či spasit) svého prvorozeného syna. A navzdory tomu, jak moc bylo jeho dětem ubližováno, dává trýznitelům devět možností obrácení, změnu a jakési rozsvícení. Prvních devět ran egyptských by se tak mělo jmenovat devět důkazů Boží milosti.

V biblickém podání se však naplní Hospodinova zkušenost s lidmi. Po deváté ráně hrozí faraon dokonce Mojžíšovi smrtí, kdyby se snad před ním ještě někdy objevil. Dokonáno jest. Devátá šance byla promrhána, mosty jsou zbořeny. Faraon už nebude mít možnost s Mojžíšem mluvit, sám se o tuto možnost s definitivní platností připravuje. Už nebude u koho prosit, nezazní již slovo, které dává život. Ve faraonově domě už nezazní slovo Hospodinovo. Hospodin ovšem nemizí ze scény. Nadále zůstává v roli otce, který svoje děti neopouští. Děti egyptské však o Bohu Hospodinu už neuslyší. Nebude, kdo by jim vyprávěl. A za čas nebude ani dětí, které by naslouchaly.

Uplynula staletí. Bůh Otec zůstává. Představil se nám tak i v Ježíši Kristu. I nám tak zvěstoval, že se nám může rozsvítit, že nemusíme zůstat ve tmě. Bůh přichází nikoli, aby

svět soudil, ale aby mu dal šanci. Slovy Kristovými: „*Já jsem přišel na svět jako světlo, aby nikdo, kdo ve mne věří, nezůstal ve tmě. Kdo slyší má slova a nezachovává je, toho já nesoudím. Nepřišel jsem, abych soudil svět, ale abych svět spasil.*“ (J 12,46–47)

PÍSEŇ: NEZ 667 *Zůstaň s námi, Pane, když se stmívá* (3. sloka) nebo NEZ 659 *Den hasne, slunce níž se sklání* (5. sloka)

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Bože,

prosíme o světlo do našich životů, prosíme o jasnou mysl, prosíme o klid, rozvahu, o sílu odhalovat a vzdorovat lidským ideologiím.

Prosíme o tvou přítomnost v našich životech, v našich rodinách. Buď světlem v našich obydlích i uprostřed temnoty.

Buď naším otcem, tatínkem, neopouštěj nás, zachraňuj nás z rukou faraonů.

Z hloubi své duše k tobě společně voláme: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: 1Te 5,3–5.8–9

Až budou říkat ‚je pokoj, nic nehrozí‘, tu je náhle přepadne zhouba. Vy však, bratří, nejste ve tmě, aby vás ten den mohl překvapit. Vy všichni jste synové světla a synové dne. Nepatříme noci ani temnotě. My však, kteří patříme dni, budme střízliví, oblečme si víru a lásku jako pancíř a naději na spásu jako přilbu. Vždyť Bůh nás neurčil k tomu, abychom propadli jeho hněvu, nýbrž abychom došli spásy skrze našeho Pána Ježíše Krista.

POŽEHNÁNÍ

Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Požehnej vás milosrdný a láskyplný Bůh Otce i Syn i Duch svatý. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 411 *Amen, Otče, rač to dáti*

Naděje, která nikdy nezahyne

POZDRAV: 2Tm 2,1

INTROIT: Ž 147,7–11

PÍSEŇ: EZ 138 *Srdcem celým tebe, Pane*

MODLITBA

Milosrdný Bože,

voláme k tobě společně jako tví lidé. Přijals nás za své a my tvé přijetí zakoušíme v Kristu Ježíši, našem Pánu. Radujeme se z toho, i když naše chvály limitují všelijaké pochybnosti a malomyslnost.

Vyznáváme, že nejsme vzorní křesťané a k ideálu první církve má ta naše hodně daleko. Přesto doufáme, že má smysl se scházet a setkávat v azylu tvé lásky. Otvíráš jej pro každého, kdo hledá, prosí a tluče. I my tak činíme, poněvadž sami toho moc nezmůžeme. Ne že bychom to nezkoušeli, ale výsledky jsou přinejmenším rozpačité. Ty se nás ale ujímáš, tvá milost je nad naše viny a nedostatečnost. Smíme se o tebe opřít a ve všem spolehnout. Jen věřit, jen se odvážit! Prosíme, pomoz a přidej nám víry, lásky i naděje, aby naše obecenství s tebou, Bože, bylo požehnáním pro nás samé, pro naše blízké i bližní.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: 1Kr 17,8–24

PÍSEŇ: EZ 368 *Ó tvůrce, Duchu svatý, přijď*

KÁZÁNÍ

Základem dnešního kázání je text Lk 7,11–17.

Sestry a bratří, Ježíš přináší naději i tam, kde už pro ni my lidé nevidíme nejmenší důvod. Situace v Naim je jasná tak, že jasnější být ani nemůže. Vdově zemřel jediný syn, jediná naděje na důstojný a smysluplný život. Bez jeho pomoci se ona bude muset protloukat,

jak to půjde, a bude moci hovořit o štěstí, neskončí-li o žebrácké holi. Starověk neznal žádný vdovský ani jiný důchod a člověk musel vyžít z toho, co si sám opatřil nebo co mu opatřila rodina. Zůstal-li sám, byl na tom víc než mizerně, což dvojnásob platilo o ženách a trojnásob o vdovách.

Kráčí-li tedy podle synových már jeho matka, zhroucená a plačící, není to jen pro synovu smrt, ale i z oprávněných obav o svou budoucnost. Lidé z města Naim jí sice vyjadřují soustrast tím, že se v hojném počtu účastní pohřbu, ale až bude po něm, všichni se zas rozejdou za svými vlastními starostmi, kterých mají až nad hlavu. Vdova skutečně zůstane sama.

Po lidsku viděno: To je krize, která nemá řešení. Ani regulérní ani improvizované. Lidé okolo to vědí, ale nic to s nimi nedělá, poněvadž systém je takto nastaven a se solidaritou v nouzi lze opravdu počítat jen v rámci rodiny. Mimo ni – bohužel...

Možná to trochu připomíná situaci mnohých současných běženců. Doma zůstat nemohou, pokud nechtějí jen pasivně čekat na smrt hladu nebo rukou rozličných ozbrojenců. A v cizině, kam putují, je nechtějí, poněvadž mají svých starostí dost. Sociální systémy evropských zemí sice s pomocí běžencům počítají, ale jen ve velmi omezené míře a nesmí jich být příliš mnoho. Jinak systémem podpory začnou propadávat a jeho pomyslná síť je brzy děravá až běda. Pak se běženci mohou spolehnout jen sami na sebe nebo na solidaritu rodiny, ale v podmínkách exilu to prakticky nelze realizovat. Jednotlivé státy si je přehazují jako horký brambor, až ti lidé na léta uvíznou zlomeni v nějakém uprchlickém táboře, nebo se radikalizují a řešení své bezprizornosti naleznou v terorismu nebo kriminalitě.

Ať tak, či onak, vyhlídky mají migranti povýtce mizerné. Stejně jako vdova z Naim. Ji ale potká Ježíš. Vidí její nouzi a pomůže jí. Přistoupí k márám, dotkne se jich a řekne: „*Chlapče, pravím ti, vstaň.*“ Načež hoch vstane a Ježíš ho pak vrátí jeho matce. Happy end – chce se říct. A on to skutečně šťastný konec je.

Boží milosrdenství je nezměrné a jeho potenciál netušený. Až takový, jaký vyjadřuje parabola o hoře, kterou lze pouhou věrou vrhnout do moře. To nám samo sebou připadá jako absurdní nadsázka a hodně přehnaný symbol. Ovšem Ježíš to myslí doslova!! To jen

naše víra je tolik nepatrná. Avšak i ta, která je drobounká jako semínko hořčice, může přinést velikou úrodu a netušené plody. Jen to nezabalit už předem.

Ale vdově z Naim by to nikdo nevyčítal, a pokud by si snad dokonce sáhla na život, lidé by to přijali s jakýmsi tragickým pochopením, že v podstatě neměla moc na vybranou. Jenže Ježíšovo jednání láme vaz tzv. nezvratnému osudu, léta zaužívaným zvyklostem, ano dokonce ruší kauzalitu příčiny a důsledku. Kde jedná Boží láska a slitování, tam se rodí naděje, otvírá výhled a i ty nejzapeklitější krize mají řešení a východisko.

Člověk sám něco takového zajistit a takříkajíc vygenerovat nemůže. I kdyby sebevíc chtěl. Ale Bůh ano. A nejen, že to dokáže, on to i chce. Má člověka rád, přes všechnu jeho problematičnost, a stojí při něm, zejména v nouzi. Dost a dost lidí se o tom přesvědčilo, a proto Bohu věří a chválí ho a oslavuje – slovy i skutky. Jiní, když je vidí, možná o tom začnou uvažovat a přestanou se k Bohu točit zády nebo – což je ještě častější – se přestanou tvářit, že žádný Bůh není. A třeba časem najdou leccos z toho, co postrádají a marně dosud hledali: pokoj, radost, důvěru.

Je zajímavé, jak lakonický je evangelista Lukáš, když příhodu z Naim líčí. Nepopisuje reakci vdovy ani její další kroky. Ano, lidé žasnou a chválí Boha, a zcela po právu. Ale o vdově nic. Nejspíš proto, aby ve středu pozornosti zůstal Ježíš a jeho čin. To je přece to nové, co se do našeho světa vlévá jako řeka, vzedmutá hojným deštěm do vyprahlého jezera. Milosrdenství, které mění i zcela beznadějnou situaci v nový počátek a dává jí východisko, které není nouzovým řešením, ale radikální proměnou. Mrtvý syn je živ, opuštěná vdova má opět zastání a oporu, z már jsou nosítka pro nemocné, nebo dokonce kolébka nového života, stvořeného Ježíšem Kristem, Božím Synem.

Sestry a bratři, říká se, že naděje umírá poslední. Ale možná bychom ve světle dnešního evangelia o vzkříšení syna naimské vdovy mohli říci, že naděje neumírá nikdy, že tu vždycky je. I když ji lze někdy těžko najít, zahlédnout, uchopit. Ale neumírá, poněvadž neumírá její dárce, tvůrce a naplňovatel, Pán Bůh. Kdyby Bůh zemřel, jak pravil kdysi Friedrich Nietzsche, naděje by zemřela s ním a zbyly by jen iluze. Nesporně! Jenomže Bůh, na rozdíl od Nietzscheho, nezemřel, je živ, a tak jest živa i naděje. Neumírá tedy poslední, nýbrž neumírá vůbec. Bůh má nejen moc, ale i pevnou vůli měnit k dobrému

naše cesty, náš úděl, a proto, sestro, bratře, jakkoli je to někdy těžké, neztrácej naději. Amen.

PÍSEŇ: EZ 563 *Neztrácej naději*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste,

jsi tentýž včera i dnes i na věky. Neměníš se, jsi stálý ve své dobrotě i jako pastýř, jako spasitel i učitel. Každý aspekt tvého bytí nám dává příležitost růst ve víře, v lásce i v naději. Růst ani ne tak do výšky, jako spíše do hloubky, více do nitra, hlouběji do srdce. Zvnějšku nemusí být mnoho znát, a ani to není potřeba, ale uvnitř může přibývat světla, radosti, pokoje, což je mnohem významnější.

Prosíme, uč nás otevřenosti vůči sobě, uč nás důvěře, že máš svůj ovčinec spolehlivě v rukou. Prosíme, uč nás méně se děsit neovladatelného světa a jeho věčných záškubů a zběsilostí a více se spoléhat na tebe a tvou dobrou vůli. Mnoho se strachujeme o své životy a velmi se lekáme tenzí a novotvarů naší doby, také proto, jak jsme vůči nim bezmocní. Jen pod záštitou mocného spojence, ale rozhodně ne pozemských mocností, nýbrž tvojí, Beránka, který snímá hříchy světa, můžeme žít klidně a smysluplně.

Prosíme tedy, buď blízko, co nejbližší, a kéž s tím počítáme, kéž se na to spoléháme, kéž nás to zbavuje tíže a strachu. Daruj nám svobodu, odvahu, moudrost a radost.

Co jsme opomněli, vkládáme do modlitby, kterou jsi nás ty sám naučil: *Otče náš...*

PÍSEŇ: EZ 473A *Vezmi, Pane, život můj*

POSLÁNÍ: 1Te 4,11

POŽEHNÁNÍ: Ž 90,17

PÍSEŇ: NEZ 589 *Buď sláva Bohu, chvála Otci*

Starší syn navíc

POZDRAV

Milost vám a pokoj od toho, který jest, který byl a který přichází. Milé sestry, milí bratři, buďte srdečně vítáni na těchto bohoslužbách, které chceme slavit ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha svatého.

INTROIT: Ž 97,7–11

PÍSEŇ: NEZ 260 *Samému Bohu sláva, čest*

MODLITBA

Pane Bože,

díky za hudbu. A také za ticho. Skutečné ticho. Pomoz nám je vydržet a dej se v něm zaslechnout.

Díky za lidi s talentem, jejichž hudba nás dojíká, rozradostňuje, uklidňuje, zcitlivuje.

Díky za varhaníka a za to, že tu můžeme zpívat.

Díky za slova písní, která nám pomáhají najít slova vlastní, nebo vyjádřit, co se nám vyjadřuje těžko.

Díky za lidi kolem nás, že nezpíváme sami.

Díky za chvíle, kdy nás hudba spojí s druhými.

Díky za radost, pro kterou si zpíváme sami v koupelně.

Díky za melodie, které v nás utkví a pomáhají nám dýchat, zapomínat, soustředit se.

Díky že nás slyšíš, když ti zpíváme, i když si jen v duchu čteme slova.

Díky, že slyšíš naše vnitřní melodie, ty veselé, unavené, smutné. Buď ty melodií uvnitř nás.

Amen.

ČTENÍ PÍSMO SVATÉHO: Iz 25,1–9

PÍSEŇ: NEZ 607 *My čekáme, kdy zavítáš*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání nalezneme v Lk 15,11-25-32.

Ta první polovina podobenství bývá možná oblíbenější. Mladší bratr – dost drzosti, sobectví a asi i trocha ideálů, promarněné zdroje v hospodě a pak s prosíkem od prasat návrat domů. A happy end – otec, který syna přijímá bez výčitek, bez podmínek a strojí hostinu. Evangelium v evangeliu se tomu říká. Můžeme se však nějak poznat i v tom příběhu staršího bratra?

Celá ta patnáctá kapitola evangelia podle Lukáše začíná konstatováním, že se na Ježíše mačkaly hlavně problematické existence. Shrnutí je to tam pod slovy celníci a hříšníci. Celníci byli kolaboranti a ti vysazení na peníze. Za hříšníka však Bible nepovažuje na prvním místě toho, kdo např. porušuje přikázání Desatera, resp. toho, kdo svými činy vypadl ze slušné společnosti – i když to jistě také, ale toho, kdo nějak vypadl ze vztahu s Bohem. A to se člověku může stát z různých důvodů: Zapomenu; jsem líný ten vztah udržovat, vzdám to, protože mě Bůh nějak zklamal, někdo vás a vaši pozornost odvede, nebo vás odradí a vy se necháte.

Dle izraelských duchovních autorit existují pro ty, kdo si to s Bohem rozházeli, jen standardní cesty: „kleknout na hrách“, posypat si hlavu popelem, postit se, dlouho zpytovat svědomí a slíbit „už to nikdy neudělám“.

Ježíš však zkouší ukazovat ještě jiné možnosti: To, že vnitřní obrat člověka začíná v okamžiku, kdy mu dojde, kdy zakusí, že je milován, přijat bez podmínek, a to ho změní; kdy objeví, že s Bohem je to fajn, a ne za trest. A také se Ježíš pokouší ukázat problém z Boží perspektivy. Bůh nechce šoupat lidi do pekla, odhánět od sebe, ale má radost z každého člověka, který ten společný vztah (znovu) objeví.

Starší bratr doslova říká: Pracoval jsem pro tebe jako otrok. Plnil jsem své povinnosti. Dělal jsem, co je správné. Dodržoval jsem pravidla a dobré mravy. Ale možná je v tom i trochu: Podívejte se na mě. Dobře si mě prohlédněte. Já, slušný člověk.

Otec majetek už rozdělil. Mladší to své zpeněžil a utratil. Takže teď jeho starší sourozenec říká vlastně: Tati, rozdáváš z mého, z mého! Proč bych měl platit za jeho chyby, za tvoje chyby? Proč bych měl sponzorovat někoho, kdo si život sám zkazil? On už si užil, a teď ať má smůlu! Proč bych se měl dělit, proč bych měl rozdávat, proč bych měl na někoho doplácet? Proč bych měl sponzorovat Boha? Ať si je laskavý a solidární, ale ze svého! Jenže, jak je to s tím, co máme?

Identita staršího bratra je postavena na tom, že se má s kým srovnávat. Jak snadné je se začít cítit nadřazeně, přivlastnit si roli Boha tím, že druhé začnu soudit, posuzovat. Třeba ne moc, jen trochu. Nestává se občas člověku, že se musí porovnat s druhým, aby si byl sám sebou jist – že je úspěšný, šťastný, v pořádku? A kolikrát je naše identita postavena na tom, že jsme výkonní, že je něco za námi vidět. Ne jen já sám o sobě, ale moje výkony. A také uznání, které přichází zvenku.

A jak snadno sklouznu ke své spravedlnosti? Nebo k tomu, že vidím u druhých jen to, co je špatně, jen problémy, jen průšvihy. Ne to, co se jim povedlo, ne jejich sny, ne jejich bolest, ne to, že jsou to také lidé, ale to, co je na nich špatně.

Jak snadno začnu vidět svět po svém, svou pravdu? Jak snadno zapomenu na své slabiny, svou minulost?

Jak malý krok je někdy od vědomého dodržování toho, co považuji za správné, k vlastnímu velíkášství, k přesvědčení, že já jsem v pořádku, a druhý ne, nebo k předsudkům, k zapšklosti, netoleranci, ale také k potlačování své radosti?

Jak moc někdy někomu pomáhám, nabízím svou pomoc, bavím se s někým druhým, jsem s ním, ale ve skutečnosti jsem někde úplně jinde. Daleko...

Mladší bratr byl drzoun. Rodičovskou láskou, radami, zdroji atd. pohrdl, vzal prachy a šel. Jenže stál ten starší bratr vlastně o otce víc?

Bůh, se kterým nějak jsme, nějak s ním počítáme, nějak se slušně chováme... Ale jak snadno se může vytratit vztah? Radost, vděčnost, vnímavost pro to, co dostávám, chuť vidět věci z Boží perspektivy? Jak snadno se může vytratit chuť spolu sdílet, jen pobývat?

Je v církvi prostor spíš pro konzervativní držáky a vytrvalce, nebo pro ty, kteří si v životě nabili ústa? Myslím, že se potřebujeme navzájem! Potřebujeme navzájem své zkušenosti. Potřebujeme ty, kteří dovedou přiznat, že si nabili, kteří dovedou říci: Jsem/byl jsem na dně. Ty, kteří vyzkoušeli v životě leccos. Ale také ty, co stabilně táhnou, mají věci srovnané, kteří nechtějí se vztahy hazardovat, kteří se drží doma. Církev – Boží rodinu tvoříme dohromady.

Takže ještě jednou. Myslím, že obrat člověka k Bohu začíná v okamžiku, kdy zakusí a pochopí, že je milován a přijat, že o něj Bůh (táta) stojí. Obrat začíná, když nám dojde, že jsme v něčem ztraceni, ať už je to minulost, přítomnost, nebo ego. A pak už jde jen o rozhodnutí: Chcete na Boží večírek? I když tam bude leckdo? I když bude platit, že Bůh stojí i o leckoho jiného? Mám odvahu všechny lidi vedle sebe vnímat jako své bratry a sestry?

PÍSEŇ: NEZ 787 *V království Božím místa dost*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože,

slíbil jsi, že naše modlitby vyslyšíš, tak je před tebe neseme.

Prosíme, pomoz nám druhé nesoudit a vnímat je jako lidi, ve kterých máš ty zalíbení. Prosíme, přijmi nás do své blízkosti. Odpouštěj nám. A dávej nám také vnímavost, citlivost pro druhé.

Prosíme tě, buď s námi v našich domácnostech a vztazích.

Prosíme, posiluj trochu naši ochotu dělat něco pro druhé, pomáhat slabším.

Prosíme, dávej sílu těm, kdo zápasí s nemocí, čekají na léčbu, těm, kdo se o ně starají a strachují.

V tichu ti přinášíme všechny své starosti i prosby.

A společně k tobě ještě takto voláme: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: Ko 3,13–15

POŽEHNÁNÍ

Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.

PÍSEŇ: NEZ 422 *Dál, přece nejdeme sami* (3x)

Ježíšův projekt

POZDRAV

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Amen. Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a společenství Ducha svatého s vámi se všemi.

INTROIT: Ž 40,9

PÍSEŇ: NEZ 628 *Z celého srdce svého*

MODLITBA

Pane,

všechno má určenou chvíli a veškeré dění pod nebem svůj čas. Přiznáváme, že někdy je nedovedeme rozpoznat. Pracujeme, když bychom měli odpočívat nebo slavit. Marníme čas zbytečnostmi, když bychom mohli dělat velké věci – povzbudit, potěšit, požehnat... Necháváme čas plynout s pocitem, že přece nic nezmůžeme.

Prosíme, Pane, nauč nás vnímat hranice toho, co zvládneme, nauč nás rozpoznat, co je důležité, co máme dělat a co můžeme nechat jiným nebo na později, nauč nás hospodařit s tím, co jsi nám svěřil.

Pane, smiluj se, Kriste, smiluj se, Pane, smiluj se.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: 1K 13,1–3.8–10

PÍSEŇ: NEZ 757 *Mír na zemi daruj nám!*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Mt 25,14–30.

Dovolím si teď udělat krátkou anketu: Kdo jste už někdy slyšeli kázání na podobenství o hřivnách? A kdo jste jich slyšeli víc než pět?

Přiznávám, že mě to úplně nepřekvapuje... Ale je to krapet složitá situace – ono to žádá dost trpělivosti, otevřenosti slyšet další a další pokusy o oslovení skrze tento text. Vím o tom.

Pokud dnes zrovna tu trpělivost úplně nemáte, můžete se třeba zadívat na okna našeho kostela, meditovat o darech Božího Ducha, to s tím dnešním tématem dost souvisí, a pak se zas připojit k modlitbě.

Myslím to vážně. Je obdivuhodné chodit léta do kostela a zůstat stále v očekávání toho, co zazní, nově, jinak. Není to samozřejmost a taky to nejde vždycky.

Pro vás, kdo o těch hřívnách dnes můžete po sto padesáté prvé slyšet, aniž by vás to ze všeho nejvíc štvalo nebo nudilo, na začátek připomenu něco, co se může zdát evidentní: Je to podobenství. Obraz, ve kterém je navíc často něco provokativního. Ne popis reality, ne popis ideální situace.

Je to příběh o pánovi a jeho služebnících. Pán je ovšem dlouho nepřítomen, je kdesi daleko, na cestách. Vděčný motiv, opakující se... Služebníkům je po dobu jeho nepřítomnosti svěřena správa jeho majetku, respektive jen části. Každý dostane x hřiven. Nebo také talentů, jak se někdy překládá.

Talent. Co je můj talent? I tuto otázku si lze nad podobenstvím klást. Já s tím slovem mám ale trochu potíží. Protože mám dojem, že když se řekne „talent“, mnoho lidí si představí umělecké nebo sportovní vlohy. Jenže co když u sebe umělecké ani pohybové nadání nepozorují? Znamená to zkrátka, že já žádný talent nemám?

Znovu si kladu otázku: Co je můj talent?

Myslím, že je to něco, při čem se dostanu do proudu. Při čem mě nese Boží proud, něco, při čem jsem teď a tady, plně přítomna. A je celkem jedno, jestli je to zpěv, pečení chleba, háčkování nebo něco úplně jiného.

Zároveň si talent představuji jako něco jedinečného – ne ve smyslu, že to nikdo jiný neumí nebo neumí jako já, ale že je to to, co právě já přináším do světa, do společenství. Můj kousek mozaiky.

Při přípravě na dnešní bohoslužby jsem se, jako už mnohokrát, rozhlížela po obrázcích, ilustracích k biblickému textu. Na jednom je člověk, onen třetí služebník s jedním talentem, klečící u díry v zemi, ve které je to svěřené bohatství uloženo. Muž je v hlubokém pokleku, s hlavou skloněnou až k zemi. Trochu to vypadá, jako by ten talent až nábožně uctíval. Přijde mi to výmluvné. Nábožné hýčkání talentu. Jedno z rizik, pokud se člověk na ten svůj talent příliš zahledí. Taky mě ten obraz dovedl k myšlence, že to obdarování, talent, nadání lze rozvinout mnoha způsoby, do mnoha podob, a že je asi dobře nezaseknout se jen u jedné jediné.

Ty hřivny nebo talenty jsou v tom podobenství dost výrazné, a tak člověk leckdy setrvá právě u té otázky, co je můj talent, a u úvah, co u všech všudy s ním, když už jej konečně rozpoznám. Mně však zaujaly trochu jiné aspekty a nemůžu jinak než je teď zmínit.

Ať už služebníci dostanou hřiven více, nebo méně, je to každopádně „podle jejich schopností“ – nedostanou naloženo něco, co by nemohli zvládnout, s čím by si nemohli poradit, co by bylo nad jejich síly. Zní mi to povzbudivě. V životě se totiž někdy ocitám před úkoly, které se mi zdají zkrátka nad moje možnosti. Vida, tady je řeč o pánovi, který bere v potaz možnosti svých lidí. Individuálně.

Musí mít v ty své služebníky pořádnou důvěru, protože jim svěří pořádný balík peněz, dokonce i tomu, co dostane „jen“ jednu hřivnu – hřivna, to není denár ani pět denárů. To jsou miliony.

Když se pak pán vrátí, trochu to vypadá, že služebníky oceňuje podle jejich výkonu – ale je to právě naopak: Vydělal jsi dalších pět hřiven, výborně! Vydělal jsi dvě hřivny? Výborně! Ocenění nepřijde za konkrétní velikost výdělku, ale za to, že služebníci s těmi hřivnami něco podnikali. Pro pána není důležité, kolik bylo komu svěřeno a kolik to vyneslo, ale aby se každý postaral o to, co bylo svěřeno právě jemu. Tvůrčím, rozvíjejícím způsobem. To je to zásadní kritérium.

Vrátím se teď ještě k těm ilustracím, na které jsem se dívala: Na další byli tři muži, ti tři služebníci, dva měli otevřené dlaně, plné čehosi, co mi ze všeho nejvíc připomínalo zlaté cihličky, třetí zrovna lopatkou vrtal díru v zemi a chystal se do ní vhodit svou hřivnu. Pod

obrázkem bylo anglické slovo *misunderstanding*. Nedorozumění. Ano, to je podle mě problém toho třetího chlapíka. Nepochopil. Nepochopil svůj úkol, nepochopil záměry svého pána, minul se s jeho směřováním. Co nejpečlivěji a nejzodpovědněji svěřenou hřivnu schoval a chránil, uchovával, aby ji pak svému pánovi jen vrátil. A ono o tohle vůbec nešlo. Nešlo o zakonzervování, ale o rozvíjení. To je zásadní nedorozumění. Safra.

A pak je tu ještě jedna věc, která mě praštila do očí: strach toho třetího služebníka z jeho pána. Strach je to, co ho motivuje v jeho rozhodnutích a v jeho nakládání se svěřenou hřivnou. Popravdě, znám to. Rozhodnutí i jednání motivované strachem. Strachem z toho, co si o mně lidé pomyslí, strachem z odsouzení, strachem ze zavržení, strachem ze ztráty... Jistě, strach není jen špatný, je to dost užitečný obranný mechanismus. Ale ten obraz – když se člověk nechá vést strachem, a ne láskou, tou Boží silou, Božím dechem, žene ho to do nějakého udržovacího modu a je to vlastně mimo; ten obraz je pro mě hodně výmluvný.

Ještě něčím je mi ten služebníkův strach zvláštní – ty dva první zve pán k radosti. A pak předstoupí ten třetí a ten najednou začne mluvit o tvrdosti. Vidí svého pána jako přísného. Může to být jeho pouhá výmluva, výhovorka. Co když je to ale další nedorozumění? Co když je to jen pokřivený obraz pána, který se služebníkovi usadil v hlavě a jeho strach jej v něm utvrzoval? To totiž strach dělá – maluje čerty na zeď a pod postele zve bubáky. Třetí služebník měl pocit, že svého pána zná, že o něm leccos ví. Možná se ale úplně minul s tím, jaký jeho pán skutečně je, protože podlehl svému strachu a z něj rostoucím představám.

Ten pán z podobenství vlastně nemá christologické rysy. Ale já se té perspektivy, že pánem je Ježíš a my jsme ti služebníci, kteří čekají na jeho návrat, neumím zbavit. Pokud ji ale přijmu, pak už nepřemýšlím o svých talentech, ale o tom, že jde o Kristovy rozdělané obchody v tomto světě, že jde o jeho business, nad kterým nás ustavuje správce. Podle našich možností a schopností. Co je naším úkolem v tom mezičase? Rozvíjet ten Ježíšův projekt.

Ježíš tvořil otevřené společenství pro lidi všemožným způsobem odstrkované, pochroumané, podivné, troskotající. Jestli k něčemu přistupoval opravdu tvořivě, někdy až skoro svatokrádežně, byly to tradice.

Myslím ještě na toho třetího služebníka – on si vlastně nepřivlastnil nic a pečlivě do puntíku vrátil vše, co mu bylo svěřeno. Místo aby sebral odvahu svobodně žít a tvůrčím způsobem nakládat s tou jednou hřivnou. Je to pro mě pozvání přijímat obdarování, nadání a vlohy a užívat je, tvořit s jejich pomocí něco nového. Beze strachu.

Když totiž odložím onu perspektivu strachu, slyším v tom podobenství pozvání k tvůrčímu procesu, k podílu na prorůstání Božího království tímto světem. A slyším taky, že Bůh má důvěru v naši schopnost se na tom procesu podílet. Není to tak, že ode mě především něco vyžaduje. Ale zve mě, protože mi věří. Věřící mi víc, než někdy sobě sama dovedu věřit já. Tak žádný strach. Amen.

MODLITBA (I. M. Jirous)

S Bohem jsem sepjat zvláštní přazkou
láskou

(Amen.)

PÍSEŇ: NEZ 406 *Dej nám moudrost, odvahu*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

(Společná odpověď: Pane, smiluj se.)

Pane a Bože,

prosíme za ty, kdo si o tobě vytvořili nějakou strach budící představu, bojí se tě a raději tě ignorují. Kéž se mohou potkat s tvou láskou a milosrdenstvím. Za ně voláme: *Pane, smiluj se.*

Prosíme za lidi, kteří přišli o všechno – na útěku, kvůli válce nebo přírodní katastrofě, kvůli vyhazovu z práce nebo lstivosti druhých. Dej, ať najdou sílu začít znovu. Za ně voláme: *Pane, smiluj se*

Myslíme na mnohé, kteří se cítí sami a opuštěni, jimž chybí člověk, který umí vyslechnout, pochopit a poradit. Nedovol, abychom žili vedle sebe a nedbali o sebe. Pomož nám, abychom k sobě byli pozorní, citliví a trpěliví. Proto voláme: *Pane, smiluj se.*

Prosíme tě za lidi, kteří nemají čas ani sami na sebe, kteří se ničí úmornou prací, jsou neklidní a uštvaní. Dej jim příležitost k vydechnutí, k tichu a k rozhovoru. Pomoz jim, aby uviděli, jak na tom jsou. Kvůli nim voláme: *Pane, smiluj se.*

Prosíme tě za lidi, kteří mají strach, strach z lidí, strach sami ze sebe, strach ze života, strach ze smrti, strach z mnoha dalších věcí. Dej, aby v tobě našli svůj mír. Pomoz nám přijmout utrpení, které nás čeká. Proto voláme: *Pane, smiluj se.*

Myslíme na všechny, kdo jsou smutní, protože je potkalo zklamání, protože se jim pokazil vztah, protože selhali, protože se jim zdá, že nemohou nic změnit. Dej jim trpělivost a nedopusť, aby ztratili naději. Otevři jejich srdce pro slova, která je potěší a dodají jim odvahy. Kvůli nim voláme: *Pane, smiluj se.*

Spojujeme se se všemi, kdo trpí svou bezmocností, s těžce nemocnými a s těmi, kdo jim už nedokážou pomoci; i s lidmi, kteří vedou zápas s nespravedlností a nenávistí a zdá se, že nic nezmohou. Spolu s nimi voláme: *Pane, smiluj se.*

V tichu ti přinášíme své další prosby.

Spolu voláme: *Pane, smiluj se.*

A ještě takto společně prosíme: *Otče náš...*

POSLÁNÍ (D. Bonhoeffer)

Nakažlivý není jen strach, nýbrž také klid a radost, s nimiž přijímáme, co je nám uloženo.

POŽEHNÁNÍ

Hospodin pro nás učinil veliké věci. Ať jeho láska ve vás zůstává a dává vám odvahu činit veliké věci pro vaše bližní na zemi – ve jménu Otce, Syna a Ducha svatého. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 609 *Život nám ubíhá*

Milujte život

POZDRAV

Zdravím vás v tomto shromáždění apoštolským pozdravem – Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého budiž se všemi vámi.

INTROIT

Chvalte Hospodina všichni národové a velejte ho všichni lidé. Neboť jest rozšířeno nad námi milosrdenství jeho a pravda Hospodinova na věky.

PÍSEŇ: NEZ 118 *Zpívejte Pánu nové písně*

MODLITBA

Svatý Bože,

ty jsi základ všeho bytí.

Děkujeme ti, že jsme jeho součástí. Děkujeme za dech života, za každý den, prožitý na tomto světě, ať je zalit sluncem, nebo skrápěn deštěm.

Vždyť i v trápeních nás provázíš, i v bolesti a zármutku jsi s námi, tak jako jsi byl se svým Synem, Ježíšem Kristem, ve chvíli jeho zrození i umírání.

Vyznáváme, že někdy bloudíme. Vzdalujeme se tobě i těm, kterým bychom měli být nablízku. Prosíme, odpusť.

Uč nás chodit cestou pravdy, lásky a pokoje. Uč nás vidět svět jako své stvoření, které navzdory jeho odcizení miluješ a voláš k sobě. Tobě buď sláva a čest na věky věků.

Amen.

ČTENÍ PÍSMY SVATÉHO: Lk 7,17–42

PÍSEŇ: NEZ 754 *Hory, doly, stráně*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání nalezneme v 1. listě Petrově 3,10–15.

Jste na světě rádi? Chcete milovat život? Chcete vidět dobré dny? Myslím, že odpověď na všechny tři otázky zní – ano. Nakonec – svědčí o tom i to, že jsme vstali a přišli do shromáždění Božího lidu. Nebo zapnuli počítač a proklikali se k tomu být s námi online. Něco očekáváme. Po něčem toužíme. Věříme, že spolu se vzkříšeným Kristem to přece musí být dobré.

A jaké jsou ty dny, které jsou právě teď? Dobré? Nebo nestojí za nic? Mohly by být lepší? Odpověď už by se u každého z nás lišila. Máme různé vztahy se svými blízkými, někteří dobré, jiní zaseklé. Různě se radujeme, různě se strachujeme. Máme před sebou něco, nač se těšíme, nebo něco, z čeho máme trochu strach.

Otázka je, jaké jsou dny, ve kterých žijeme jako společnost. Asi bychom odpověděli – vnějšně dobré, žijeme v míru. Ale úzkost nás přece jen sevře, když myslíme na hrůzy války na Ukrajině. Že to je vůbec možné a že to je tak blízko. Odpověď na tuto otázku trochu komplikuje i to, že prožíváme situace, které dřívější generace neznaly. A my je neumíme hodnotit, chybí nám zkušenosti. Jsme první, kdo si s tím musí poradit.

Totíž – nejsme dostatečně vzděláni v tom, jak přijímat život sociálních sítí. Mailů, Facebooku, Instagramu, Twitteru a dalších. S jejich příchodem se odněkud vynořil úplně nový svět. Svět intenzivních zážitků, vztahů, nových pravidel. A my, zvláště my starší, nevíme, jak to přijímat. Nikdo nás to neučil. Většinu života jsme prožili bez toho. A tak se obecně internet a svět kolem něj zařadily k těm věcem, o nichž se říká – dobrý sluha, špatný pán. Online bohoslužby – skvělé, dobrý sluha. Díky za ně, kolik dobra už přinesly, zvláště v době covidové.

A špatný pán. Otevírá dveře i čemusi zlému. Někdy je těžké číst komentáře pod články a příspěvky a připustit, že taková zloba vůbec existuje. Urážky, sprostá slova, podněcování ke zlu. A ze záhadného důvodu se takový hnusný hněv často obrací proti lidem, kteří usilují o něco dobrého.

Na jejich adresy pak často chodí zprávy – počkej, víme, kde žiješ. Víme, kterou školu navštěvují tvé děti. Atd. Ve stovkách obměn si to přečte politik, sportovec, starosta, lékař,

farář, učitel, právník, herec.

Taková slova jsou zlá. Zasahují srdce, zapouštějí kořeny a mají jedovatý dlouhodobý účinek. Oběti se často stáhnou do sebe, raději nevycházejí z domu, vypínají telefon, trápí je noční můry.

A to je pouze to, co ti postižení zveřejní. A tak vůbec nevíme, jaká slova čtou naše děti, naši vnuci, kdo na ně hodil hromadu smradlavé špíny, jak je ponižil či ponižuje. Modleme se za ně. Ať je to nezlomí. Ať nezahořknou a neztratí chuť do života, neztratí touhu přijímat dobré dny. Kéž najdou odvahu o tom mluvit, nebýt v tom sami. A kéž bychom uměli trpělivě poslouchat.

„Chceš-li milovat život a vidět dobré dny, zdržuj jazyk od zlého, od lstivých slov, hledej pokoj a usiluj o něj.“ Najednou jsou výzvy 1. listu Petrova aktuální. Smíme v nich slyšet třeba tato sdělení: Náprava světa se nestane nějakým výnosem shora, který ti druzí konečně poslechnou. Nestane se ani zákazem internetu, zákazem cestování, cenzurou. Děje se jednotlivě. U mě. U mé touhy milovat život a vidět dobré dny. Pak se něco mění k dobrému. Tedy – chceš-li milovat život a vidět dobré dny, zdržuj jazyk od zlého, od lstivých slov, hledej pokoj a usiluj o něj.

Nenechme se ovlivnit osobou, která svůj jazyk od zlého nezdržuje. Poznává se to podle toho, že nedokáže mluvit kladně. Dokáže jen urážet a zesměšňovat. Tomu se smíme vzepřít. Jsme přece někdo, jsme pokřtěni, patříme Kristu, nemusíme věnovat pozornost tomu, kdo chce dobrý život ničit.

Smíme se stát oporou mladým lidem. Nevyčítat jim mobily, nevyčítat jim sluchátka v uších. Nevyčítat jim, že to za nás nebylo. Smíme je mít rádi. A dávat jim to najevo. Vytvářet prostředí, které je v lásce tak silné, že i jim pomůže unést urážky a hnusná slova. Nevyděsit se toho, že jednání plné lásky může vzbudit posměch. Nebo příval nových urážek na sociálních sítích. Pisatel 1. Petrovy píše – *„Kdo vám ublíží, budete-li horlit pro dobro?“* Ale protože zná život skrz naskrz a komentáře hnusu na sociálních sítích by ho asi nepřekvapily, hned dodá – *„Ale i kdybyste pro spravedlnost měli trpět, jste blahoslavení.“* V nebi vědí, jak to je. Radují se z toho, že krotíte svůj jazyk od zlého a vytváříte prostor lásky. V nebi to vědí, no, že to neví nějaký zamindrákovaný trouba – to

ať vás nerozhází. Pisatel 1. Petrovy říká – „*Strach z nich ať vás neděsí ani nezviklá.*“ A text pokračuje – buďte vždy připraveni dát odpověď každému, kdo by vás vyslychal o naději, kterou máte.

Dva tisíce let stará slova. Už tehdy existovali divní lidé, kteří neunesli, že někdo umí dávat lásku a nestydí se za to. Jsme na světě rádi, chceme milovat život, chceme vidět dobré dny. Ani si neumíme představit, že by to v přítomnosti vzkříšeného Krista mohlo být jinak.

PÍSEŇ: NEZ 702 *Krásná je modrá obloha*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste,
dávej nám naději, že život je dobrý. Nedovol, abychom jeho vzácné minuty utráceli v hněvu a zlých slovech.
Potěš všechny, kdo se trápí, ať svým vlastním zaviněním, nebo cizím. Potěš je slovem naděje i pomocnou rukou těch, kdo jsou nablízku.
Prosíme, ať nejsou v izolaci ti, kdo svět sociálních sítí neznají a nepotřebují.
Prosíme, ať mají dost moudrosti a svobody říct ne ti, k nimž tyto sítě nedílně patří.
Prosíme, potěšuje nemocné, potěšuj ty, kteří mají strach o své blízké, ty, kterým blízcí lidé zemřeli.
Prosíme za trpící válkou, za trpící ztrátou svobody v zemích, kde vládne totalitní režim.
Prosíme za moudrost ve správě přírody a naší krásné planety.
Přimlouváme se jeden za druhého i za tento sbor.
Vše, co nám leží na srdci, vkládáme do tiché modlitby.
K tobě společně voláme: *Otče náš...*

POSLÁNÍ

Jako vyvolení svatí, Boží a milovaní, oblecte milosrdný soucit, dobrotu, skromnost pokoru a trpělivost. Snášejte se navzájem a odpouštějte si, má-li kdo něco proti druhému. Jako Pán odpustil vám, odpouštějte i vy.

Především však mějte lásku, která všechno spojuje k dokonalosti.

A ve vašem srdci ať vládne mír Kristův, k němuž jste byli povoláni v jedno společné tělo. A buďte vděční.

POŽEHNÁNÍ

Nechť ve vás přebývá slovo Kristovo v celém svém bohatství.

PÍSEŇ: NEZ 275 *Přijď, Králi věčný náš*

Povolání od Pána Boha

POZDRAV

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Amen. Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého s vámi se všemi.

INTROIT: Ž 36,6.10

Tvoje milosrdenství, Hospodine, sahá až k nebi, tvoje věrnost se dotýká mraků. U tebe je pramen žití, když ty jsi nám světlem, spatřujeme světlo.

PÍSEŇ: NEZ 713 Mému Bohu patří zem

MODLITBA

Bože,

u tebe je pramen žití. V tobě má náš život svůj počátek. Ty nás tady chceš mít. A máš nás rád. Tvoje láska a věrnost sahá až k nebi. Je větší, než si vůbec umíme představit.

Děkujeme, že smíme žít a vědět, že jsme milovaní. Díky za lásku, kterou se máme rádi s druhými lidmi. Ty jsi pramen našeho života.

Díky, že u tebe smíme čerpat sílu, moudrost, radost, odvahu. Díky, že u tebe smíme čerpat i lásku, které se nám pro naše vztahy nedostává.

Někdy máme pocit, že už nedokážeme mít víc rádi, že už jsme se vyčerpali. Napoj nás, prosíme.

Odpusť, co se v minulých dnech nepovedlo, co jsme pokazili, špatně řekli. Odpusť, když se v životě pořád divně točíme v kruhu a neumíme z něj vystoupit. U tebe je pramen žití. U tebe je láska a odpuštění.

Pomoz nám žít a zkusit věci nově. Občerstvi nás dnes svým slovem, zavlaž svým svatým Duchem, dej, ať pookřejeme.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Ex 3,1-14

PÍSEŇ: NEZ 283 *Hospodin sám národů Bůh*

KÁZÁNÍ

Základem dnešního kázání jsou dva biblické oddíly, Efezským 4,1-3 a Exodus 3,1-14. Dělat čest povolání, které jsme dostali od Pána Boha. A dělat mu čest svým životem. Celým životem? Bůh povolal každého z nás. Oslovil nás, dotkl se, zavanul, pozval na cestu. A my to uslyšeli, pochopili a vydali se.

Vzpomenete si na ten okamžik?

Bůh nás taky povolává do konkrétní služby, ke konkrétnímu úkolu ve sboru nebo ve svém okolí. „Běž, tohle je teď potřeba udělat. Tady máš být.“ A vy jste to povolání přijali a začali třeba učit děti v nedělce, doprovázet zpěv při bohoslužbách na varhany nebo kytaru, šli do staršovstva. Nebo nás Bůh poslal urovnávat vztahy.

Přijali jsme takový úkol na první dobrou, nebo jsme váhali? Stydím se, bojím se, nemám potřebné dovednosti...? Bylo potřeba vás k službě přesvědčovat, povzbuzovat?

Máme dělat čest povolání svým životem. Mě ale nejdřív zajímá, co z našeho života, co z nás Bůh povolává? Asi to dobré, co ve mně je. Ale jen to dobré? Jen ta dobrá obdarování? On zná i moje, naše limity, ví o tom, co neumíme, v čem jsme omezeni. A samozřejmě ví, co jsme doposud v životě pěkně zpackali. Jak s tím vším – s mým životem jako celkem – Bůh zachází, když povolává?

O tom by nám mohl vyprávět Mojžíš, největší postava Starého zákona. Bůh ho povolal, aby vyvedl Boží lid z egyptského otroctví. A povolal ho poté, co Mojžíš ve vzteku zavraždil egyptského dozorce. Pak utekl do Midjánu, kde pracoval jako pastýř u tchána Jitra, midjánského kněze (nevíme, jakého boha).

Bůh promlouvá k Mojžíšovi v hořícím keři, který není ohněm spálen. A dává mu úkol vyvést Boží lid ze zajetí. Mojžíš se zdráhá úkol přijmout. Předkládá Bohu tři důvody, námitky, proč ten úkol přijmout nemůže.

Nejprve Bohu namítá, že neví, co Izraelcům řekne – jaký Bůh mě k nim posílá, ve jménu jakého Boha budou lidé zachráněni? Mojžíš přiznává, že úplně neví, co je Bůh vlastně zač. Nezná ho, nemá s ním zkušenost, není zakotven ve víře. Je duchovně, spirituálně limitován.

Známe to: Tenhle úkol vzít nemůžu, moc toho o Bohu nevím, nejsem ukázkový křesťan, neznám Bibli ani ji nečtu, neumím se modlit, často o Bohu pochybuju...

Bůh s tímhle limitem počítá. Představí se Mojžíšovi: Jsem Bůh Abrahamův, Izákův, Jákobův. Ten, se kterým konkrétní lidi měli zcela konkrétní zkušenosti. Jsem, který jsem - který byl, je a bude tady. A především jsem Bůh, který je s tebou. Bůh se Mojžíšovi představuje, přibližuje, dává se i jemu zakusit jako Bůh blízký. Takhle Bůh Mojžíše duchovně posouvá, rozvíjí. Jsem Bůh, který je s tebou, proto můžeš vzít nelehký úkol.

Další námitka, další limit: Lidi mi neuvěří, že jsi mě poslal ty. Budou si myslet, že si vymýšlím. Nebudu věrohodný. I tenhle limit Bůh řeší. Vybaví Mojžíše zvláštní schopností. Když svou hůl hodí na zem, ta se promění v hada. A když na hada vztáhne ruku, změní se zpátky v dřevěnou hůl. Bůh Mojžíše naučí něco nového, co bude při povolání potřebovat. Posílí jeho schopnosti, aby získal mezi lidmi autoritu.

Zvládli jste někdy něco, o čem jste si mysleli, že to nezvládnete? Naučili jste se něco, co jste do té doby neuměli a mysleli si, že se to ani naučit nemůžete, a přece se to povedlo? Možná to šlo snadno, možná jste se při tom nadřeli. Ale poddalo se to. Překonali jste s Boží pomocí a svou pílí nějaký svůj limit.

Třetí námitka a omezení: Mám neobratná ústa, nejsem dobrý řečník, koktám, ráčkuju, mívám knedlík v krku. Vůdce přece musí umět promluvit. Bůh opět zkouší Mojžíše přesvědčit, že i tenhle nedostatek společně překonají. Ale Mojžíš ví, že ne. Tohle je limit, se kterým se nedá hnout. A Bůh? Mojžíšovi to nevyčítá. Neřekne, že je teda pěkná nula a že jde hledat jinam. Bůh Mojžíšův limit respektuje. A povolává ho i s tím limitem. Ale současně dává řešení. Dá Mojžíšovi parťáka: Promlouvat bude tvůj bratr Áron. To, co neumíš ty, zvládne on. Budete pracovat spolu.

Bůh nás povolává cele. Se vším, co k nám patří. S naší minulostí, jakkoli nemusela být vždy valná. Povolává to dobré v nás. Povolává nás i s našimi limity, omezeními, s tím, co nám nejde. I ty limity povolává k službě. Něco z nich promění, přetvoří. Dá nám sílu, abychom se učili, posouvali, zlepšovali. Ale současně respektuje to, co změnit nepůjde, s čím ani on nehne.

Uvědomuji si, jak někdy vynakládáme hodně energie na zlepšování sebe sama, na svůj osobní růst. Odhodlaně zápasíme se svými nedostatky, modlíme se, aby nás jich Pán Bůh zbavil. Ale on to někdy neudělá. Nechá nám naše omezení. I s omezením, limitem jsme pro něj cenní a užiteční. Často děkujeme Bohu, že nás přijímá takové, jací jsme. My ale někdy těžko přijímáme limity své i druhých.

Moc bych si přála umět rozpoznat, kdy věci opravdu nejdou změnit, kdy je potřeba je přijmout a respektovat. U sebe i u druhých. Moc bych si přála umět rozpoznat, kdy je lepší dát svou energii do toho, co mi jde, co můžu dělat dobře a co pro daný úkol bude životaschopné. Než se pořád mořit s tím, s čím fakt nehnu.

Bůh s našimi nedostatky počítá. Tak k nám připojuje bratry a sestry. Kteří umějí, to, co já ne. A zase mají svůj limit jinde. Bůh asi nepotřebuje výrazné solitéry. Zve nás, abychom pracovali společně, doplňovali se. Nesli každý svůj díl odpovědnosti.

Dělejte čest svému povolání, píše Pavel. On to se svým povoláním měl taky zajímavé. Kristus se mu zjevil v době, kdy horlivě pronásledoval křesťany, přihlížel kamenování apoštola Štěpána. Ale právě z Pavla chce mít Bůh Kristova učedníka a zakladatele prvních křesťanských sborů.

Pavel měl své limity. Jeho horlivost mohla být někdy nesnesitelná. Ale hlavně ho trápil jakýsi osten v těle. Modlil se, aby ho Bůh ostnu zbavil. Ale nakonec pochopil, že jej musí přijmout a umět s ním žít. A dokonce ten osten, svou slabost nazval svou největší silou. Ani Pavel nebyl solitér. Měl mnoho spolupracovníků, kteří mu v misijním díle pomáhali. Prakticky, kazatelsky. Bez nich by nezvládl to, co se mu podařilo.

Dělat čest svému povolání znamená pro Pavla žít v bratrsko-sesterské lásce a jednotě Ducha. Umět spolupracovat. Respektovat se a důvěřovat si. Někdy se nám nedaří jednotu

vytvářet. Asi ji nejde vždycky vydobýt, vyjednat. Naše církev, náš sbor má své limity. Svě ostny v těle. Některé překonáme s Boží pomocí, některé je třeba přijmout. Ale přesto máme v bratrsko-sesterské lásce setrvat.

Nejde jen o jednotu, o kterou usilujeme my svými silami. Je tu především jednota Ducha, který k nám přichází shůry. Dovolme mu, aby nás učil žít spolu, i když máme své limity a nejsme dokonalí. I pro nás platí: Já budu s tebou...

MODLITBA

Pane,
na tvou blízkost se chceme spolehnout. Dej nám sílu přijímat sebe sama i druhé lidi. Pomož nám žít spolu.

Amen.

PÍSEŇ: NEZ 684 *Toužíme v lásce*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane,
u tebe je pramen žití. Prosíme za všechny, kteří jsou životně vyprahlí, zničení nebo přešlapují na místě a nevědí, jak dál. Oživ v nich chuť k životu...
K tobě voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás*
Prosíme za ty, kteří jsou vyprahlí kvůli nemoci, stáří. I za jejich rodiny. Osvěž je svou blízkostí a potěšuj...
K tobě voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás*
U tebe je pramen, ale taky cíl našeho žití. Myslíme na ty, kteří umírají. Posiluj jejich naději na svoji blízkost. Prosíme za lidi zdeptané válkou, násilím, konflikty, ponižováním. Zastavuj zlo, otvírej cesty pro mír a pokoj...
K tobě voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás*
Buď pramen života našemu společenství, církvi, sboru, ekumenickým vztahům.
Buď pramen lásky pro naše vztahy v rodinách i pro naše přátelství s dalšími lidmi...
K tobě voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás*
Myslíme na vyprahlou zem, na vysychající řeky. Smiluj se nad svým stvořením.

Smiluj se nad námi, pomoz nám žít ohleduplně, úsporně, s láskou k vodě i k přírodě...

K tobě voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás*

A ještě se společně modlíme tak, jak nás to naučil tvůj Syn: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: 2K 12,7–10

POŽEHNÁNÍ

Hospodin je tvůj ochránce, Hospodin je ti stínem po pravici. Ve dne tě nezasáhne slunce ani za noci měsíc. Hospodin tě chrání ode všeho zlého, on chrání tvůj život. Hospodin bude chránit tvé vycházení a vcházení nyní i navěky.

PÍSEŇ: NEZ 689 *Pane, dej, ať nás nic už nerozdvojí*

A řekl si v srdci

POZDRAV

Ve jménu Otce, Syna i Ducha svatého. Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a společenství Ducha svatého se všemi vámi.

INTROIT

Hospodine, ty mi dáváš poznat cestu života, radost je být s tebou. Ve tvé pravici je dobro na věky. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 121 *Pánu všichni prozpěvujte*

MODLITBA

Bože,

jsi milosrdný a dobrý, prokázal ses tak a činíš to znovu a znovu, ano od věků a po všechny dny. Měníš lidské úmysly, aby se naplnily tvé sliby k naší záchraně.

V pokoře a s vytrvalostí to chceme vyhlížet, pomoz nám pozvednout hlavu a zahlédnout stopy své blízkosti.

Proměň nás, ať nejsme uzavřeni každý sám do sebe, neponechávej nás našim starostem a úzkostem, ale vezmi nás do svého díla skrze Ježíše Krista, našeho Pána.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Mk 4,26–29

PÍSEŇ: NEZ 570 *Otče náš, milý Pane*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Gn 8,15–22.

To prý se jednou lidem málem podařilo uvést ve skutek dost nedobrý záměr. Náramně blízko bylo k tomu, aby z lidského světa zůstal svět mrtvý. Konec, tma, ticho. Co bylo, na

to nemá kdo vzpomenout. A co bude? Nic. Dodejme k tomu ono téměř klasické: Což není mnoho.

Můžeme to dodat proto, že naše lidské příběhy přesto pokračují. Tehdy se ten záměr nepodařil kvůli velmi nepravděpodobné podrobnosti. Ostatně – to vyprávění znáte. Stalo se prý, že pár lidí a spousta zvířat a kdovíjaké havěti se nalodili do jakéhosi předpotopního plavidla a vydali se na cestu. Přeplovili se v té náramné kocábce z předpotopního světa do světa, který se jim zase otevřel.

Jistě, kdo chce, řekne, že to povídání o potopě patří do jakéhosi starověkého bájesloví. No ano, pochází to odtamtud. Ale nejsem si jist, že tam to sdělení také končí. Možnosti, jak dnes udělat mrtvý svět, jsou tak nehorázně veliké, že by se ten starověký vypravěč zděsil. Možná by mu jeho bájeslovná potopa začala připadat jako vlídná selanka. Tudíž by třeba už nijak nepokračoval.

A to by přece jenom byla škoda. Některé podrobnosti z toho, jak ten příběh vyústil, by stálo za to ještě zas nějak vnímat. Třeba to, že ta starověká plavba trvala sice hodně dlouho, ale jednoho dne jim Hospodin sdělil, že jsou na místě a mají vystoupit. Pojd'te, tady se dá žít a je to tu pro vás. Což je příznačné: Když začne něco nového, je to proto, že Bůh oslovil nějaké lidi. Na počátku je slovo, pravomocné a spolehlivé. Tvoří novou skutečnost a je tu pro lidi.

Ten svět, do něhož vstupovali, svět pořád ještě poznamenaný děsivou katastrofou, jim Hospodin zase dal jako svět jejich. Proměnil jim jej, měli z toho prostor, kde se dá začít znovu. A tak z Noemovy archy vyšli – lidé a žirafy a krtci a kdovíco – a člověka napadne: Asi byli rádi, že mají pod nohama zas pevnou zemi. Ono to dost připomene slovník z dob zakladatelů Českobratrské církve evangelické. Pořádně stát oběma nohama na zemi. To prý je projev zdravého přístupu ke všemu: nechodit s hlavou v oblacích, nebýt fantasta a snílek, ale být praktický. Jít do všeho rázně, raději moc neuvažovat, žádné hloubání, neztrácejme čas.

Ve starozákonní době to, zdá se, ještě tak vrcholně prakticky neviděli. A tak prý to vůbec první, co udělali, když vystoupili ze schrány, byly bohoslužby. Vybudovali oltář a obětovali Hospodinu.

Říkávalo se, že každé náboženské jednání je projev strachu před neznámým. Když prý byli lidé ještě hloupí, potřebovali náboženství, protože se báli kdečeho. A my už dnes takoví nejsme, stačí prý chtít a víme si rady pokaždé a se vším, jsme vládci vesmíru i s okolím.

A opět: O něco dřív ti dávní lidé z Noemovy archy věděli, že hrát si na takové pány je pošetilé a směšné. Nebylo potřeba jim vysvětlovat, že tu zemi pod nohama dostali. Kdosi je tam chtěl mít a umožnil jim vstoupit. Dostali to, bylo to pro ně dřív, než pro to mohli cokoli udělat. Hospodin jim řekl, ať vystoupí z minulosti do nového světa, z prostředí, ve kterém všecy potkala smrt, do krajiny, kde budou žít. Tady se dá chápat, proč chtěli, aby Bůh byl u toho i dál.

Starověký člověk si ovšem stěží dokázal představit Boží přítomnost bez oltáře a oběti. Mezi lidmi v Izraeli byla ta souvislost, řekněme, rozvolněná, určitě ne automatická. Ale rozuměli tomu. Věděli, že Bůh se dává nalézt těm, kdo se pokoušejí ho hledat. Věděli, že z té pevné země pod nohama se bez Boží blízkosti stane svět cizí, nepřátelský. Když mezi lidmi není místo pro Boha, odnese to ne snad smysl pro tajemné zázračno – odnáší to vždycky ze všeho nejdřív lidskost. Lhostejnost vůči tomu, že si nás lidi Bůh hledá, se obrací proti nám lidem. Zbudování oltáře a obět proto v tu chvíli znamenaly velmi vážný pokus dát najevo naléhání: Hospodine, zůstaň tu ještě. Buď uprostřed toho, co máme před sebou.

To není ztráta času. To je pokus brát vážně čas v podobě naší budoucnosti. Jinak řečeno: Oni dávali najevo, že chtějí, aby příští události k něčemu byly. A chtějí to hned na začátku. Ne až jednou, až bude méně práce, až budou se vším hotovi a už si budou jenom hledat zábavný program pro volné chvíle.

Zdá se, že bychom mohli pokračovat: Hleďte, jak chytře na to šli. Měli už kdeco, měli zemi, na které si mohli utvářet nové příběhy po svém, a tak si ještě zajistili, aby měli i Boží přízeň, případně požehnání. Ale nezajistili si to. Bylo by pěkné, kdyby se tu povídalo, jak si Hospodin řekl: To je správná parta. S těmi bude snadné vyjít vždycky po dobrém. Dobře začali, odměním se jim za to.

Hospodin se rozhodl přijmout ten oltář a oběť jako věci, které se mu líbí. Doslova se tvrdí, že to v srdci řekl sám sobě. Srdce bývalo v tehdejších vyjadřování místo, kde vznikají rozhodnutí. Hospodin tedy podle svého rozhodl. Ti lidé ho tak docela nepřesvědčili, že jsou dobří. A zas je tu řeč o srdci. Tentokrát o tom, co patří k člověku. Každý výtvar lidského srdce prý je od začátku poznamenán jistou vadou – je zlý. Každý výtvar lidského srdce. Ale Bůh prý odmítá s námi podle toho nakládat. A podle toho posuzovat zemi, co máme pod nohama. Nepřipraví našemu světu takovou odměnu, jakou si zasloužíme.

A toto Boží rozhodnutí prý tehdy doprovázelo lidi, co vystoupili z Noemovy archy. Hospodin neponechá zemi tomu, co se nám kdy podaří z ní udělat. Neponechá lidské společenství tomu, jaké vlastnosti se průběžně prosazují v lidském srdci.

Když se člověk někde doví, že všechno musí dopadnout špatně, že lidé všechno zkazí a zničí, a tak stejně nemá cenu se o nic snažit, stálo by asi za to otevřít si tu biblickou stránku. Je tam výpověď o Bohu, který má už dávno s lidmi dost a dost zkušeností. Není to příležitostný lidumil. A tak se v srdci rozhodl. Ten lidský příběh jaksi půjde dál. Pokud se dá něco říci o budoucnosti, je to právě tento výhled: Boží neústupnost v rozhodování v lidský prospěch.

Tak si to kdysi vyprávěli. Opakovali si, že k tomu patří čas nám darovaný. Střídání tepla a chladu, východ a západ slunce, léto a zima, možnosti toho využít – zasít a sklízet, získané uložit a zase vzít. A opakovali si, že je to sice možná velmi dlouho, ale ne navždycky. Počet dnů, po které je země pod nohama, není cosi nekonečného. Jednou skončí každému jednotlivě a jednou skončí pro všechny.

Bůh, který je náš zastánce, spolehlivý a neústupný, ten takový zůstane. Uložil to sám sobě. Řekl si to ve svém srdci a dal to lidem oznámit. „*Pokoj Boží, který převyšuje každé pomyšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši.*“ Amen.

PÍSEŇ: NEZ 188 *Neskládejte v mocných naději*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Bože,

modlíme se o tvou blízkost světu, který jsi dal lidem, o tvé zastání a pomoc. Modlíme se o tvou pomoc pro znepokojené, pro nemocné a pro bezradné. Buď nablízku, když dolehne zármutek ze ztráty blízkého člověka. Buď nablízku, když dolehne nenávist nebo lhostejnost.

Bože, přicházej na pomoc těm, o nichž vždy rozhoduje někdo jiný, bezbranným a ohroženým, a zadrž ruce zlých.

Modlíme se i za ty, kdo prožívají tyto dny v dostatku, ve spokojenosti a radosti. Buď i pro ně ochránce a povzbuzuj je k dobrému, k činům milosrdenství a hledání pokoje mezi lidmi.

Modlíme se za křesťany v naší obci a naší zemi, za Kristovu církev. Povzbud' ji, Pane, ať se dívá k tobě, oslavuje tě a očekává. Ať dosvědčuje, že jsi milosrdný a slitováváš se. Ať dosvědčuje, že přicházíš, abys proměnil všechno a pozval k slávě své věčnosti.

Bože, modlíme se za své blízké, za své rodiny a přátele, za lidi, s nimiž je nám dobře, za ty, o něž je nám úzko, za ty, s nimiž prožíváme jejich tíseň, za ty, jimž bychom tolik přáli radost a naději.

V myšlenkách ti svěřujeme své prosby za ně.

Spolu s učedníky Pána Ježíše ve všech zemích a národech i my se odvažujeme říci:

Otče náš...

POSLÁNÍ: 2K 5,17n

Kdo je v Kristu, je nové stvoření. Co je staré, pominulo, hle, je tu nové! To všechno je z Boha,

který nás smířil sám se sebou skrze Krista a pověřil nás, abychom sloužili tomuto smíření.

POŽEHNÁNÍ

At' vám žehná, doprovází vás a střeží mocný a milosrdný Bůh Otec, Syn i Duch svatý.
Amen.

PÍSEŇ: NEZ 305 *Tobě, Bože, děkujeme*

Kristovi učedníci

POZDRAV

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Milé sestry, milí bratři, srdečně vás vítám na dnešních bohoslužbách, které budeme nyní společně slavit.

INTROIT: L 19,10

PÍSEŇ: NEZ 753 *Vše má, Bože, chválit tebe*

MODLITBA

Děkujeme.

Děkujeme, že je ráno. Neděle. Čtení příběhů o tobě z Bible, písničky, chvíle ticha k modlitbě. Společenství. Děkujeme, že jsme mohli přijít.

Děkujeme, že jsi nám dal život, děti, práci, možnost vybrat si, co se sebou v životě budeme dělat.

Děkujeme, že jsi za námi přišel v podobě Ježíše, že jsi nás v něm učil životu, vztahům, důvěře, solidaritě a také jsi nám v něm ukázal, že se máme bát prázdného života bez lásky, ale nemusíme se bát smrti.

Děkujeme, že k nám přicházíš ve svém Duchu, že jsi ho církvi dal, že nás jemně i silně posunuješ, proměňuješ, varuješ, napovídáš nám, že nás posiluješ, inspiruješ, pomáháš nám k důvěře i lásce.

Děkujeme, že máš nekonečně způsobů, jak k nám přicházet.

Prosíme, buď přítomný v našich životech i v našem sboru. Mluv hlasitě, ať tě slyšíme. Prosíme, pomoz nám žít ve vztahu s tebou a zaslechnout tě dnes a tady.

Amen.

ČTENÍ PÍSMO SVATÉHO: Zj 1,1–8

PÍSEŇ: NEZ 585 *Přijď již, přijď, Duchu stvořiteli*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Sk 1,1–14.

Kniha Skutků apoštolských navazuje na Lukášovo evangelium. Je takový jeho druhý díl. Co bylo „po tom“. Po Ježíšově vzkříšení. Lukášovo evangelium a knihu Skutků apoštolských napsal zřejmě ten samý člověk a obě věnoval jakémusi Teofilovi. Teofil nebylo neobvyklé jméno, znamená Bohumil. Bohuš. Obyčejný Bohouš jako každý jiný.

Lukáš – jak sám vysvětluje – píše, aby Bohumil poznal hodnověrnost toho, čemu ho v nové církvi učí. Aby pochopil, co se to vlastně s Ježíšem a potom odehrálo. Nabízí všem Teofilům, kteří kdy budou potřebovat stát pevně v tom nově objeveném učení, spolehlivý základ. Hledá pro budoucí křesťany, Bohu-mily, zakotvení v příběhu Ježíše, jeho přátel a následovníků.

Ve druhém díle (ve Skutcích) je znovu psáno o tom, jak Ježíš stoupá k nebesům. Navíc předtím tady ve Skutcích ještě vznikne jakási časová prodleva – po 40 dní se učedníkům Ježíš dával spatřit a učil je o království Božím.

Čtyřicet je v Bibli vymezený a značný počet: Mojžíš na hoře Sinaj, Ježíš je pokoušen, 40 let chodil Izrael po poušti, v apokalyptice to byla doba přípravy na důležitou událost.

Vzkříšený Ježíš se po tuto dobu dával spatřit, což znamená, že to byla doba dostatečná k tomu, aby učedníci s jistotou poznali, že je totožný s jejich učitelem, jak ho znali před ukřižováním. Doba příprav, kdy se něco chystá. Doba těhotná očekáváním. A potom přijde nějaká důležitá událost.

Autorita toho, co se bude dál dít s učedníky/apoštoly a spolkem, který z nich vzejde (totiž s církví), bude odvozena od těchto čtyřiceti dní, kdy mohli fyzicky být se vzkříšeným. Před Nanebevstoupením to byl pro učedníky darovaný čas, kdy jim Ježíš mohl (ale asi ne vždy chtěl) odpovídat na jejich otázky. Poslední příprava před ostrým startem.

Učedníci se sesednou u stolu kolem Ježíše jako tenkrát, ale dneska jsou dál. Už zažili pašije, ukřižování a prázdný hrob. Už by se nedivili ničemu. Tak se raději ptají: „Pane, už v tomto čase chceš obnovit království pro Izrael?“

Představuju si, jakou bych já měla otázku, kdybych měla příležitost sedět s ním u stolu... Jak to tady na zemi máme dál dělat? Jak se máme zařídit, když se situace takhle změnila?

Kdybych ale taky věděla, že už za několik dní na mně spadne úkol – být na světě bez Ježíše (i když s Duchem) a svědčit o něm. – Počkat, vždyť přesně to se ale nám všem stalo.

Tahle otázka (stejně jako spousta jiných) je taky naše. A hledáme tady odpovědi přesně na takové otázky – jak žít jako svědci, jak dělat církev, aby byla nejlepším možným svědectvím, jak Pána Boha potkávat, neminout se s ním, nechat se jím učit a vést a jestli si to takhle představoval?

Hodně těch mých otázek by se týkalo taky času – kolik let mi na to dáváš? Kolik let po mně žádáš? Kolik let máme jako sbor? Jak moc se máme zabydlovat? Co prodávat, co nechat? Šetřit, nebo investovat?

„Není vaše věc znát čas a lhůtu, ale dostanete sílu Ducha a budete mi svědky.“ Vlastně z toho Ježíš vybruslí dobře – nemusíš se taky trápit vším, nech to koňům, ti mají větší hlavu. Pán Bůh si to rozhodne, má náskok před tvými plány a úvahami, ty mu jen věř, nech mu jeho prostor a tajemství.

Rozhodující tady není, kdy se Boží království stane. Čas po Ježíši se začne počítat nanovo. Čas po Kristu. Neomezeně otevřená příležitost. Rozhodující ale je, co uděláme s časem do té doby. Lidský čas má ještě pokračovat druhým poločasem. Ježíšův příběh s člověkem má v něm jít dál.

A ještě k tomuhle verši, k téhle odpovědi: *„Dostanete sílu Ducha a budete mi svědky v Jeruzalémě až na sám konec země.“* Tahle odpověď ukazuje nejen směr cesty církve (až na sám konec světa), ale taky způsob, jak to máme dělat. Dojít nejdál. Zajít nejdál. Překročit poslední hranice blízkosti mezi všemi lidmi. Překročit odcizení mezi námi. *„Není už rozdíl mezi židem a pohanem, otrokem a svobodným, mužem a ženou. Vy všichni jste jedno v Kristu Ježíši.“* (Ga 3,28) Revoluce ve světě.

Následuje scéna Nanebevzetí. Ta potvrzuje vážnost situace. Tady opravdu jde o věci mezi nebem a zemí. O věci nejvyšší vážnosti. Svět se změnil. Začal nově. A my jej nemáme v

moci. Na význam tohoto nedosáhneme. Tohle všechno nahlédne, nad tímhle vším má nadhled jenom Pán Bůh. A teď tedy také Ježíš. Ten, se kterým sedáváme. Tak snad přece zbývá trochu naděje, že nám to jednou ze své perspektivy taky ukáže.

Do té doby stojíme a hledíme nahoru. A hle, zase nám pošle posly jako ženám ke hrobu, kteří nám mají vysvětlit smysl událostí, smysl dějin – co stojíte a hledíte?! Nejen, že tím věčným vyhlížením, co kde lítá a kdy už to všechno bude, ztrácíme čas, ale navíc se alibisticky zbavujeme odpovědnosti. Však on si určitě zase přiletí, sestoupí, zasáhne, na tohle já jsem moc malý pán.

Zvěstování poslů je, že máme vykročit z pohodlnosti. Jen tolik, co se smí ujít v sobotu. Ne daleko, ani ne kilometr. Stačí trochu chtít, abychom byli na té cestě, na kterou nás poslal. Na cestě, kterou sám začal, když vykročil k nám. Tolik stačí, aby se věci začaly dít.

A co že to měli jít dělat? Vejít tam, kde spolu večereli. Vrátit se k jeho stolu. Soustředit se na vztah s ním. Modlit se. Denní život církve. To, co se má dít hned, ne až jednou. Evangelium doputuje na sám konec země, ale hned. Církev v mezidobí si má sednout na zadek, být zticha, nádech a výdech, a normálně se modlit.

A důležitá poznámka na konec: Komu už by docházel dech, pro koho by i tohle minimum bylo navíc, k těm obyčejným lidským starostem (kde vzít na mlíko nebo na dovolenou, jak vychovat děti, jak splnit svůj úkol, jak druhé nezraňovat) bylo už příliš, kdo by to před takovým nárokem chtěl raději vzdát a jít si v klidu po svých, ten má slíbenou sílu Ducha.

Ježíš slíbil, že na život nebudeme sami. On bude v duchu a s Duchem u toho s námi.

PÍSEŇ: NEZ 589 *Bud' sláva Bohu, chvála Otci*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Prosme za naši zemi, aby se dokázala vymanit z hospodářského poklesu a našla cestu k udržitelnému rozvoji ekonomiky.

Prosme o ukončení válečných bojů všude, kde se právě válčí.

Prosme za lidi na okraji společnosti, aby nebyli institucemi opomíjeni a nikdy nebyli odvrženi.

Prosme o požehnání a ochranu pro žáky ve školách a také o moudrost pro učitele.

Prosme o pomoc při ochraně stvoření a zahlazení hříchů, spáchaných proti světu, v němž žijeme.

Prosme o odvahu být tvoje církev.

A společně ještě volejme, jak nás to naučil Pán Ježíš Kristus: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: 1Tm 3,16

POŽEHNÁNÍ: Nu 6,24–26

PÍSEŇ: NEZ 422 *Dál, přece nejdeme sami* (3x, naposledy vestoje)

Ne v sobotu!

POZDRAV

Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi. Amen. Milé sestry, milí bratři, milí přátelé, vítejte na dnešních bohoslužbách.

INTROIT: Ž 103,2–5

PÍSEŇ: NEZ 288 *Chvaliž Hospodina*

MODLITBA

Pane náš, milý Bože,
děkujeme za krásný nový den. Za to, jak můžeme vnímat život všemi smysly.
Děkujeme za to, co těší naše oči, za východ slunce i vstřícný úsměv, děkujeme za dobrá slova a písně, děkujeme za vůně a chutě, děkujeme za dotyky lásky.
Prosíme, abychom radost, kterou vnímáme a prožíváme, uměli sdílet s lidmi kolem nás.
Pane Bože, děkujeme za svobodu. Dal ses nám poznat jako Bůh, který nás nemá v hrsti tak, že bychom se nemohli hnout a zhluboka nadechnout. Namísto toho nám umožňuješ být lidmi se všemi našimi handicapy, svody i přešlapy.
Děkujeme, že nás přijímáš a otvíráš nám tak cestu dál. Prosíme, veď nás po ní svým dobrým duchem.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: 1S 21,2–10

PÍSEŇ: S 147 *Kdo mě z pout mých*

KÁZÁNÍ

Základem dnešního kázání je Lk 6,1–11.

Milé sestry, milí bratři, jeden Ježíš, dvě soboty, dva průšvihy, dva přestupky proti Zákonu, vlastně zločiny. Dva hříchy? Není Ježíš nakonec zločinec, hříšník? Záleží na úhlu pohledu. Koukněme se na ty události pohledem jednoho z přítomných farizeů. Říkejme mu třeba Matyáš.

Farizeové měli k Ježíšovi vlastně blízko. Byli si v lecčem podobní. Také zkoumali, jak žít podle Boží vůle uprostřed tohoto světa. Podobně jako Ježíš. Podobně jako se my snažíme pochopit, jak podle těch prastarých textů žít dnes. Co znamenají ve světě, který se od dob Ježíše, a co teprve od dob Mojžíše tolik změnil.

Takže když se na scéně objevil Ježíš, farizeové byli celí vzrušení. Chodili za ním. Mluvili s ním. Pozorovali ho. Je to jeden z nich? Nebo ne? Vedli s ním učené rabínské dispute. Prostě byli okolo něho.

A to i tuhle sobotu. Ježíš jde přes pole. Je to celá výprava. Kráčí s ním jeho učedníci. A taky zvědaví farizeové. Také farizeus Matyáš byl při tom. Všichni visí Ježíši na rtech. Je sobota, den volný, den svatý. Na nebi svítí slunce, vane teplý vítr, na poli se klátí obilí. Na učedníky přichází hlad. Tak skoro bezmyšlenkovitě trhají nadité klasy. Mnou je mezi rukama, vybírají zrní a jedí. Není to žádná hostina. Spíš jako vrabec, když zobe. Hlad tím nezaženou, snad ošálí žaludek, pocit hladu zmírní. A taky mají, co dělat s rukama. Jako když sedíte na zápraží domku na Ukrajině (třeba ve Veselinivce), z kapsy taháte slunečnicová semínka a na zem plivete prázdné slupky. O tom člověk ani nepřemýšlí. A teď se tady soustředí na vyprávění. Ježíš mluví poutavě.

Vlastně by ani nebylo o čem mluvit. Kdyby to nebylo tak vážné, myslí si náš farizeus Matyáš. Je přece sobota. A v sobotu se nesmí pracovat! To, že trhají úrodu na cizím poli, to by bylo v pořádku. To Zákon, Mojžíš ve své druhé knize schvaluje. Když máte hlad, můžete rukama trhat klasy na cizím poli. Nesmíte je už ale sekat srpem. To už by byla sklizeň. Trochu si zobnout, to je v pořádku.

Ale ne v sobotu! To Matyáš ví. „Jasně, někomu se to může zdát malicherné. Ale co kdyby to dělali všichni! To by byla v sobotu plná pole lidu a synagogy prázdné. Kdo by chválil Hospodina! A navíc, je to sice malá práce. Ale i malá práce je práce. Učedníci vlastně dělají takovou malou žeň. A to se v sobotu nesmí. Připravují si jídlo. To se má připravit

den předem. V sobotu už se vařit nesmí, ani mnout klasy mezi prsty. V sobotu má být klid. Řád je řád. *Ordnung muss sein!* (Pořádek musí být) Přece víte, že kdyby jeden zbožný Žid během jednoho dne splnil všech 613 přikázání zákona, přijde Mesiáš. Když ten zákon překročíte jen trochu, i o množství menší než malé, už jej překračujete. Mesiáš nepřijde. A můžete za to vy. A to je zločin, to je hřích. Takhle my to Boží království nevybudujeme!“ Malé popuzení dokáže zažehnout velký hněv. Zatím je Matyáš ještě jen rozčilený. Ještě je to věc k diskusi.

Taky se zvedá hlas. Farizeové. Strážci zákona vědí, co se sluší a patří, a tak se jeden z nich ozve. Ptá se, ale v jeho otázce je slyšet výčitka. „Jak to, že děláte, co se v sobotu nesmí?!“ „Konečně se někdo ozval,“ říká si zbožný a spravedlivý Matyáš.

Ježíš odpovídá tak, jak se na znalce Písma sluší a patří. Vidí současnou situaci a snaží se jí porozumět na základě Písma. Hledá analogii. „Co nám Bible říká k tomu, co se právě děje?“ Takhle přemýšlejí farizeové. „Možná je nakonec přece jedním z nás,“ říká si při jeho prvních slovech Matyáš. Jenže to by si nesměl vybrat zrovna tu pasáž, kterou zvolil. Zní to spíš jako výsměch. Na obhajobu svých hříchů si volá toho nejváženějšího, krále Davida.

„Copak jste nečetli, co udělal král David, když měl hlad?!“ Už tady Ježíš provokuje. „Že by snad něco farizeové nečetli, zvlášť o králi Davidovi!? Jistě, že četli! Dovoluje si snad zpochybňovat naši znalost svatého písma?“ zlobí se Matyáš.

Ježíš připomíná příběh Davida, který už je sice prorokem pomazaný za krále, ale ještě nesesí na trůnu. Toho se křečovitě drží starý a záštiplný král Saul. Davida pronásleduje, chce se ho zbavit. David na útěku přijde do Božího domu, kněze trochu podvede a požádá ho o posvátné chleby. Kněží je každou sobotu čerstvé kladli před oltář, žehnali jim a pokládali na ně kadidlo. Byla to oběť Hospodinu. Když je po sedmi dnech nahradili čerstvými, směli ty staré a tvrdé chleby sníst kněží. Kněží a nikdo jiný. To by bylo rouhání. Právě toho se tehdy David dopustil. On a jeho družina přece měli hlad. Kněz tehdy pochopil, že jde o život, přestoupil Zákon a pomazaného a prchajícího krále nakrmil.

Z hlediska práva je to případ velmi sporný. Král přestoupil příkaz Zákona. Velkému králi Davidovi by to snad mohlo být odpuštěno, říkají si asi farizeové. Jenže Ježíš a učedníci přece nejsou v ohrožení života. Je to tedy drzost brát si jako obhájce krále Davida jen proto, že nevydrží chvíli hladovět.

A navíc, copak Ježíš zapomněl, co tohle přestoupení Zákona onomu knězi vyneslo!? Rozezlený král Saul nechal popravít jeho i jeho 85 kolegů. Nechal pozabíjet celé knežské město, muže, ženy, děti i kojence, dokonce i býky, osly i ovce pobil ostrým mečem. „Příběhem, který skončil takovým masakrem, se odvažuje Ježíš obhajovat nenažranost svých učedníků?! S tímhle přístupem by si měl dát pozor, aby neskončil podobně!“

Celé to Ježíš korunuje hádankou: „*Syn člověka je pánem nad sobotou.*“ „Syn člověka! Chce tím snad říct, že on je tím Synem člověka? Mesiášem? Tím, který má přijít, až někdo konečně splní všech 613 příkazů zákona během jednoho dne? Chce snad říct, že to s tím počtem dodržených příkazů není tak horké. Že to má v rukou on. Že on sám je snad víc než král David, a tak si může v sobotu dělat, co chce? To už je silný kalibr,“ říká si Matyáš. Od teďka si budou na Ježíše farizeové dávat pořádný pozor. Pomalu odcházejí se spravedlivě vzedmutou hrudí a nedbají na nevěřící šeptání učedníků: „Vždyť šlo jen o trochu zrní! Co blbnou?“

A je tu další sobota. Ježíš přichází do synagogy. Farizeové spolu se zákoníky už číhají. Číhají, jestli se zas neproviní proti sobotnímu klidu. Jestli zas nebude v sobotu ordinovat.

Matyáš se opírá o sloup. Zrak mu sjede na místo na zemi, ke kterému přistupuje Ježíš. Sedí tam jakýsi muž, asi žebrák, s ochrnutou rukou. Matyáš pohrdlivě zdvihne nos. To Ježíš zdvihne toho člověka. Postaví ho doprostřed místnosti. „Už zase dělá divadlo,“ šeptá Matyáš sousedovi, „dělá scény“. Ježíš se k nim otočí a jako by četl jejich myšlenky, ptá se: „*Je dovoleno v sobotu činit dobře, či zle, život zachránit, či zahubit?*“

„Co to tu staví za alternativy,“ zlobí se Matyáš. „Zahubit, nebo zachránit. Činit dobře, nebo špatně. Činit dobře přece znamená pečlivě dodržovat zákon, nepracovat v sobotu. Chce nám snad říct, že děláme něco špatného, když nepočkáme s uzdravováním do zítřka? Však tu ten chlap u paty sloupu vydržel prosedět půlku života. Copak nemůže počkat!?“

Ježíš jako by mu odpovídal, se rozhlédne dokola, jestli se všichni koukají. Muži řekne: „zvedni ruku“. Ten ho poslechne a jako socha svobody tam stojí se zdviženou rukou. Je zdravá.

Farizea to rozčílilo. Matyáš si do svého deníčku Ježíšových hříchů, kde stojí: „nechává učedníky mnout v sobotu,“ a „povyšuje se nad Davida,“ připisuje další hřích: „ordinuje v sobotu“. Naplněný zlobou se Matyáš s dalšími farizei a zákoníky radí, co si s tímhle přestupníkem zákona, s tímhle nafoukaným hříšníkem počnou.

Stalo se tu něco, co se v dějinách lidu Božího, ale i v dějinách lidských odjakživa stává. Do sporu se dostávají skupiny lidí, kteří to myslí dobře, s dalšími skupinami lidí, kteří to také myslí dobře ale *jinak*. A je to tak, že ti, kdo to myslí *správně* dobře, jsme většinou my. Ne ti druzí. „My se přece nemůžeme mýlit!“ Je snadné takhle zblbnout. Tentokrát se to stalo farizeům, příště se to může stát nám. Lékem na to je vnímat i sebe kriticky a s ironií – tak to dělal i Ježíš. Lék, který Ježíš nabízí, je stále znovu zkoumat, jestli náhodou slepě nesloužíme pevně danému řádu, který přehlíží člověka. Anebo jestli sloužíme lásce. To je Ježíšovo měřítko. Láska. Tady jako citlivost k potřebám lidí. Ta mu jednou dovolí nechat své blízké najíst, přestože je sobota. Podruhé nenechat nemocného člověka čekat na uzdravení už ani jeden den – i když je sobota. Když jde o pomoc, záchranu druhých, neváhá Ježíš přestoupit Zákon, vlítnout do průšvihů.

A tak zatím co se farizeové mračí a počítají Ježíšovy hříchy, zachráněný muž se zdravou rukou odchází domů. Obličej mu září a šeptá si něco o Božím království. To za ten hřích stálo! Amen.

PÍSEŇ: NEZ 706 *Důvěřuj se v Pána*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Po slovech „společně k tobě voláme“ se můžete připojit slovy: Pane, smiluj se!

Pane Ježíši,

věříme, že ti ležíme na srdci, proto se k tobě obracíme s tím, co leží na srdci nám. Jsou kolem nás lidi, kteří mají hlad. My sami to většinou nejsme. A jak známo: Sytý hladovému nerozumí. Prosíme, uč nás citlivosti pro ty, kdo jsou na tom zle. Pomáhej nám jim pomáhat. A především buď jim nablízku ty. Prosíme, dávej pít žíznivým. Dávej jíst hladovým. *Společně k tobě voláme: Pane, smiluj se!*

Jsou kolem nás lidi a někdy jsme to i my, kterým tělo dobře neslouží. Prosíme, dávej jim nejen trpělivost, ale také jim vracej sílu. A nám pomáhej nechodit kolem nich bez povšimnutí, nenechávat čekat trpící do zítřka. *Společně k tobě voláme: Pane, smiluj se!*

Někdy člověk pro oči nevidí. Zakryje mu je vlastní světonázor, vlastní zkušenost a někdy také vlastní porozumění biblickým slovům. Prosíme, otvírej nám lidem oči, abychom viděli, co vidět máme. Abychom si nestáli na vedení, ale byli na tomto světě co k čemu. Někdy přitom dobře pomůže pohled jiného člověka, někdy zdravá dávka humoru. Prosíme, vybírej pro nás léky na vlastní dosebezahleděnost, které nám nejlépe sedí. *Společně k tobě voláme: Pane, smiluj se!*

Svět tvého království, to je to, co máme před sebou. Jaké bude, jak se do něj jde – to jsou věci, které hledáme. Tebe prosíme, dej nám jej poznávat. Dej nám do něj prorůstat. Dej nám cítit svoji lásku na vlastní kůži.

Slyš nás, když k tobě ještě takto společně voláme: *Otče náš...*

PÍSEŇ: NEZ 717 *Tvá, Pane, láska*

POSLÁNÍ: Ř 8,14–17

POŽEHNÁNÍ: Nu 6,24–26

PÍSEŇ: NEZ 412 *Až potud nám pomáhal*

Tváří v tvář hříchu

POZDRAV

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

INTROIT: Ž 51,12–13

PÍSEŇ: NEZ 246 *Pane, dnešek je den chvály*

MODLITBA

Svatý Bože, Stvořiteli a Pane světa,
den, který jsi oddělil k posvěcování svého jména, nás k tobě přivádí. A vždy znovu nás zahanbuje, že ty nás otcovsky a laskavě zveš, vítáš nás s otevřenou náručí, ačkoli my se šouráme a vlečeme nějak zahanbeně. Možná se i stydíme zvednout zrak a podívat se do tvé tváře. Tušíme, že víš o tom všem, co jsme ve všedních dnech pokazili, zanedbali, čím jsme zranili druhé a tobě dělali ostudu. To vědomí tvé svatosti a naší hříšnosti je palčivé, nejraději bychom se schovali v křoví a vůbec ti nelezli před oči. Ale to nedává smysl.

Pozval jsi nás takové, jací jsme, a víme, že setkání s tebou potřebujeme víc než cokoli jiného. Ano, zahanbení tvou dobrotou přicházíme a potřebujeme u tebe prožít otcovské, bezpodmínečné přijetí. Znovu potřebujeme slyšet a pocítit ujištění, že jsme tvoje děti. Potřebujeme lázeň tvého obmytí a uzdravující dotek našich modřin a šrámů.

A díky za Ježíše, tvého Syna, který nás hledal. Díky za jeho podanou ruku a jím otevřené dveře. Díky, že jeho sklonění k nám nás pozvedlo k tobě. Díky němu jsme tvoji a tys náš Otec. Díky němu smíme pocítit bezpečí tvé lásky. Díky za tuto chvíli a za tento oddělený čas pro setkání s tebou. Díky...

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Jk 1,2-4.12-18

Mějte z toho jen radost, moji bratří, když na vás přicházejí rozličné zkoušky. Vždyť víte, že osvědčí-li se v nich vaše víra, povede to k vytrvalosti. A vytrvalost ať je dovršena skutkem, abyste byli dokonalí a neporušení, prosti všech nedostatků. Blahoslavený člověk, který obstojí ve zkoušce; když se osvědčí, dostane vavřín života, ježž Pán zaslíbil těm, kdo ho milují. Kdo prochází zkouškou, ať neříká, že ho pokouší Pán. Bůh nemůže být pokoušen ke zlému a sám také nikoho nepokouší. Každý, kdo je v pokušení, je sváděn a váben svou vlastní žádostivostí. Žádostivost pak počne a porodí hřích, a dokonáný hřích plodí smrt. Neklamte sami sebe, milovaní bratří! Každý dobrý dar a každé dokonalé obdarování je shůry, sestupuje od Otce nebeských světél. U něho není proměny ani střídání světla a stínu. Z jeho rozhodnutí jsme se znovu zrodili slovem pravdy, abychom byli jakoby první sklizní jeho stvoření.

PÍSEŇ: NEZ 249 *Náš Otče a Králi náš*

KÁZÁNÍ

Jako základ dnešního kázání poslouží oddíl z Gn 32,23-32.

Snad každý z nás by nakonec přiznal, že v životě někdy chyboval, udělal něco špatně čili zhřešil. Někdy jsou to věci závažné a jindy máme za to, že to je banalita. Dost často se to snažíme před druhými nějak zatajit, svést na jiného či na okolnosti. Některá svá selhání se pokoušíme vymazat tím, že je nějak zesměšníme, zkusíme z toho udělat legraci. Nicméně hřích má jednu hodně ošklivou vlastnost. Hodně snadno se nás přichytí, ale zbavit se jej je naopak nemožně těžké. Je trochu jako klíště. Ani nevíte, že jste si ho přinesli, ale pak se ta maličká potvůrka ve vaší kůži drží a nechce se pustit, bolí to a ještě se skrývá nebezpečí nákazy.

Já jsem takhle kdysi rozbil okno a nepřiznal se. Tehdejší majitel už dávno zemřel, to místo jsem už desítky let neviděl, ale mě ta vzpomínka dodnes pronásleduje. Dodnes se mi to vybavuje a já se přitom cítím opravdu hanebně. Vlastně to vláčím celá desetiletí s sebou jako zbytečné břemeno. Ten vřed potřebuje řez a vyčištění.

Praotec Jákob si takto v sobě nosil dávný konflikt s bratrem Ezauem. Podvodem jej připravil o požehnání prvorozeného. Kolikrát si tu situaci v mysli vybavil. Možná se při

tom vnitřně obhajoval – že to vlastně celé vymyslela a zorganizovala maminka Rebeka, anebo že to vlastně neukradl, vždyť Ezau mu přece prvorozenství prodal. A otec Izák se také nakonec asi tak strašně moc nezlobil, protože ho neproklel, nezavrhnul, ale s požehnáním odeslal pro nevěstu k Lábanovi. O majetek po otci mu vlastně také už nejde, má svého dost. Proč ale na to musí pořád myslet? Proč mu ta vzpomínka často nedává spát? A pokud to byla jen taková banalita, proč se teď tolik bojí setkání se svým bratrem?? „*Té noci vstal, vzal obě své ženy i obě své služky a jedenáct synů a přebrodil se přes Jabok. Pak zůstal Jákob sám a tu s ním kdosi zápolil, dokud nevzešla jitřenka.*“ Gn 32,23.25

Kdo byl onen neznámý, s nímž Jákob zápasil na březích Jaboku? Byl to strážný anděl Ezaův, jak to naznačuje rabi ben Chanina? Byl to sám Ezau, odcizený bratr, který se pod rouškou tmy vetřel do tábora? Byl to personifikovaný strach? Nebo vina? Proklínající a pronásledující stín Jákobova otce Izáka? Nebo byl tím neznámým Bůh? Anebo byl onen *íš* Jákob sám, jeho odvrácená stránka? S čím nebo s kým oné noci zápasil? V hebrejském textu je termín *íš* doslova muž, pojem, který se nepoužívá k vyjádření Pána Boha. Kdyby to měl být anděl, hebrejšтина pro to má pojem *malach*. Zde však je uveden *íš* – muž.

Židovský filosof, myslitel, nositel Nobelovy ceny Elie Wiesel v komentáři k tomuto příběhu tvrdí, že Jákob tu bojoval se sebou. S tím druhým Jákobem, který je našemu pohledu skryt: s Jákobem slabým, zranitelným a závislým na matce Rebece. Zápasil s tím, jenž se cítil nehoden všeho toho, co měl a co byl, a možná měl i vztek na sebe, že kvůli matčině pomoci ho zatížilo dědictví klamu, manipulace a podvodu. On to byl, kdo připravil bratra o právo prvorozenství, on oklamal slepého otce, ale přesto jako by on sám nikdy neučinil první krok. Podle Wiesela očekával tento Jákob ranní shledání s Ezauem pln strachu. A tak ať už zápasil Jákob té noci s čímkoli, jistě přitom šlo také, ne-li dokonce výlučně o dědictví jeho osobnosti, které si s sebou na onen břeh přinesl. Během noci se Jákob utkal s celým během svého života.

Jákobův protivník z tohoto příběhu zůstává beze jména. Proč své jméno skrývá? Protože to byl Bůh? Nebo že to bylo jen jeho svědomí? Jeho strach před bratrem? Jeho bratr sám? Byl to Jákobův stud? A musí to být jenom jedno z toho? Nemohlo by to být všechno zároveň? A záleží vůbec na tom, co to bylo? Bezejmenný *íš* může být čímkoli z toho a zároveň vším ostatním.

Jákob se ptá svého protivníka na jméno a odpovědí je mu otázka: „*Proč se ptáš na mé jméno?*“ Stala se ta nezodpovězená otázka příležitostí k zamyšlení nad sebou? Proč vlastně chce znát jméno toho zápasníka? Chce toho íše ovládnout? Mohl by, kdyby zjistil jeho jméno. Chtěl být pánem této chvíle, aby měl navrch nad svým protivníkem? Pokoušel se i během zápasu o mocenskou hru převahy a podvodu? Zajímal Jákoba skutečně onen neznámý, nebo jen jeho vlastní prospěch? Nebo možná i ta otázka je míněna ironicky: „To se opravdu potřebuješ ptát? Víš přece moc dobře, koho máš před sebou!“

Židovští rabíni jsou mistři v kladení otázek a dost často v rozhovoru na nějakou otázku odpovídají otázkou další. Mimochodem tento způsob je blízký i rabi Ješuvovi na několika místech v NZ, např. když se jej velekněží ptají: „*Jakou mocí to činíš?*“; on odpoví také otázkou: „*Povězte mi, odkud měl Jan pověření křtít...*“ (Mk 11,30)

Náš text nic přesnějšího o tajemném muži – protivníkovi neprozradí. O to významnější ale je skutečnost, že na konci zápasu vyzve onen neznámý Jákoba, aby odhalil sebe: „*Jak se jmenuješ?*“ Kdo má větší právo vytáhnout na povrch jméno čili podstatu toho druhého? Židovská tradice dávno ví, že ve jménu je skryt nejen význam, ale i podstata člověka. A vnímají to lépe, protože když Jákob své jméno řekne – přizná v něm: Já jsem ten úskočný.

A je to venku! Najednou v tom zápase proniklo na povrch něco niterně závažného. Opravdu zvláštní zápas. Urputný až do svítání, ale přitom v něm nejde o zničení toho druhého. Zvláštní i v tom, že najednou je vítězství přiznáno poraženému, když odhalil svou slabinu.

Ano, právě po tomto přiznání dostane Jákob požehnání a nové jméno. Dostal zranění, kvůli němuž kulhá. Ted' si bytostně uvědomuje: Na úskoky už spoléhat nemohu. A dostává se mu i změny jména – proměny. Starý Jákob, ten šejdíř, podvodník a intrikán je proměněn. „*Už tě nebudou jmenovat Jákob, nyní budeš zván a znám jako Izrael – zápasí Bůh, neboť jsi jako kníže zápasil s Bohem i s lidmi a obstáls.*“ Po tom otcovském nové rovině požehnání.

Jákob Izrael zde uznal své hranice. Spokojil se s tím, že jméno svého protivníka nedostane, tzn. nebude mít nad ním navrch, nebude mít v rukách nic, jak ho ovládat. (A zde si připomeňme, že později u hořícího keře, když se ptá po jménu Mojžíš – dostane se

mu jako odpověď: *ehje ašer ehje* – „*Jsem který jsem*“. Tedy nikoli jméno, ale spíš ujišťující zaslíbení – já jsem vždycky a všude s vámi.)

Ke všemu tomu připojme důležitou křesťanskou poznámku. Totiž že podobně drsný noční zápas vede později Ježíš v Getsemane. Bojuje tam s Bohem, nebo se sebou? I tento nám známější zápas skrývá obojí. Ježíš v posledu bojuje o sílu, aby nepropadl pokusu řešit svou situaci lidsky. „*Ne má, ale tvá vůle se staň.*“ A přitom tu šlo vlastně nejvíc o nás! Tímto zápasem vybojovaná cesta se stává zdrojem požehnání pro tisíce a miliony následovníků.

Co tedy říci závěrem? Dříve či později nás naše hříchy doženou. Dříve či později budeme stát tváří v tvář skutečnosti, kde ani výmluvy a vytáčky, ale ani úskočné manipulace ani snaha ovládnout druhé nic nezmohou. Svůj zápas však vyhraje ten, kdo se ke své hříšnosti přizná. Věčnou budoucnost i s novým jménem vyrytým na bílém kaménku (Zj 2,17) dostane ten, kdo zvítězí nad pokušením skrývat hřích. Ten, kdo se přizná k úzké cestě Ježíše Krista.

Každý z nás máme svůj životní zápas obklopený jinými okolnostmi, každý z nás se skrze svědomí utkáme velmi konkrétně se svou vlastní minulostí, lstivostí i hanbou. Ten, kdo odkryje hlubiny svého srdce, má šanci zahlédnout někde v úpornosti onoho zápasu skrytou Boží tvář. Rysy této tajemné Boží tváře svým vystoupením odhalil Ježíš Kristus. A až si tohle prozápasíš člověče, půjdeš jako Jákob vstříc novému Božímu dni s vírou, že už i pro tebe je vítězství vybojováno.

PÍSEŇ: NEZ 420 *Bojujte dál*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste,

tyš přišel hledat ztracené, pozvedal jsi klesající, uzdravoval jsi nemocné a pověřil jsi i nás k této službě. Prosíme o zmocnění tvým Duchem.

Předkládáme ti tento sbor i celou církev, dávej nám otevřenost pro lidi sevřené starostmi, trápením i obtíženými vinami.

Předkládáme ti naše nemocné i ty kteří o ně pečují. Prosíme za lidi spoutané

závislostmi, za bezdomovce a uvězněné, uprchlíky před válkou a pronásledované pro víru.

Před tvůj trůn přinášíme i ty, kdo v našem světě vládou a rozhodují o důležitých věcech.

Všechno ostatní vkládáme do modlitby, kterou jsi nás učil: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: 1J 1,8–10

POŽEHNÁNÍ: Nu 6,24–26

PÍSEŇ: NEZ 426 *Ať chrání nás Bůh*

Všechno, čím žijeme s láskou

POZDRAV

Ve jménu Boha Otce i syna i Ducha svatého. Amen. Milé sestry, milí bratři, buďte srdečně vítáni na těchto bohoslužbách.

INTROIT: Ž 89,2-3

PÍSEŇ: NEZ 118 *Zpívejte Pánu nové písně*

MODLITBA

Dal jsi nám nový den. Nové nadechnutí. Novou příležitost. Děkujeme. Za tuto chvíli. Že jsme mohli přijít. Že nejsme sami.

Pane náš, prosíme, přicházej do našich dnů.

Dal jsi nám nový den. Napadlo nás, že to není náhoda ani samozřejmost? Býváme málo vděční. A někdy víc vidíme to, co je špatně. Kolem nás. I v nás. Odpusť, co zůstáváme dlužni.

Pane náš, prosíme, přicházej do našich dnů.

Dal jsi nám nový den. Nevíme, co přinese. Jak skončí. Kolik nám ještě bude dáno. Ale tvé slovo slibuje, že s námi budeš všechny dny až do skonání tohoto věku. Uč nás naslouchat a pochopit.

Pane náš, prosíme, přicházej do našich dnů.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Ž 19,8-11; 2Te 2,1-2

Hospodinův zákon je dokonalý, udržuje při životě. Hospodinovo svědectví je pravdivé, nezkušený jím zmoudří. Hospodinova ustanovení jsou přímá, jsou pro radost srdci. Hospodinovo přikázání je ryzí, dává očím světlo. Hospodinova bázeň je čistá, ob stojí navždy. Hospodinovy řády jsou pravda, jsou nejvýš spravedlivé, nad zlato vzácnější, nad množství ryzího zlata, sladší než med, než včelí med z plástve.

Pokud jde o příchod Pána Ježíše, kolem něhož budeme shromážděni, prosíme vás, bratří, abyste se nedali snadno vyvést z rovnováhy nebo vylekat nějakým projevem ducha nebo řečí či listem, domněle pocházejícím od nás, jako by den Páně měl už nastat.

PÍSEŇ: NEZ 581 *Stvoř srdce čisté, Bože, mi*

KÁZÁNÍ

Jako základ pro dnešní kázání poslouží Mt 3,1–2.

Evangelista Matouš začíná své příběhy o Ježíšově působení slovy „*čiňte pokání*“. Jsou výrazy, po kterých necírkevní návštěvník kostela vypíná mozek a přestává poslouchat v představě dalších staromódních a mravoučných kazatelských frází. Obávám se, že archaicky znějící slovní spojení „*čiňte pokání*“ je právě jedno z těch „vypínacích“. To, že svět není v pořádku, ví snad každý. A málokdo může říct, že by se ho to netýkalo, že by na tom zlém ve světě neměl aspoň nějaký podíl. Tak proč to poslouchat ještě v kostele, kde chceme slyšet o naději?

V textu stojí původní řecké slovo *metanoia*, právě to se obvykle a zažitě překládá a vykládá jako pokání. Jenže přesnější význam je změna smýšlení, změna vnímání. V řeckém světě se takto překládal ještě starší hebrejský výraz *tšuva*, který znamená doslova navrácení, návrat, dokonce odpověď.

Najednou jako by nešlo o nějaký apel autority zvenčí, která se někdy na náš vkus až nemístně plete do života, nýbrž jako o něco, co má především vycházet ze mě. Něco, co je vlastně pozitivní, co mi může pomoci, co může něco dobrého přinést uvnitř, co může něco vyčistit, uhladit, občerstvit a vyvětrat, vrátit a obnovit, na čem si můžu něco uvědomit. Tradiční výraz *pokání* tak můžu vnímat jako pozvání k tomu, abych se zastavil a zamyslel. Nad sebou, nad svým životem, jestli je v něm všechno v pořádku, jestli žiju v souladu se svými hodnotami a vnitřním přesvědčením. Abych se zamyslel i nad světem kolem sebe, nad svými blízkými, nad svými vztahy, nad svým každodenním bytím. Slyšel jsem i nepěkně znějící, ale vlastně docela trefné slovo „*vyzoomuj se*“, tedy podívej se sám na sebe ve větším měřítku, jako když si v mobilu dvěma prsty zvětšíte měřítko mapy a najednou vidíte širší okolí, případně, jak moc jste mimo nebo kolik kopců vám zbývá do cíle. Pokání znamená podívat se, jestli náhodou tu a tam nejedeme na tom pověstném

mrtvém koni, a jestli ano, tak z něho sesednout.

Jenže podle čeho se má člověk orientovat, když pohlíží zpětně na své dny? K čemu se má obracet a navracet? Kde je měřítko, kde je pravda? Jak poznat ten správný, asi Boží(?) hlas a nezaměnit jej za jiné? O naši pozornost se přece uchází spousta hlasů, spousta měřítek, spousta orientačních bodů. A bývají slyšet možná víc, než bychom chtěli a potřebovali. Vždyť jsme to i četli:

„Prosíme vás, bratří (a sestry), abyste se nedali snadno vyvést z rovnováhy nebo vylekat nějakým projevem ducha nebo řečí či listem, domněle pocházejícím od nás, jakoby den Páně měl už nastat,“ varuje apoštol Pavel před antickou dezinformační scénou, která už tehdy zjevně hýbala starověkými sociálními sítěmi. Jak vidno, *fake news*, poplašné zprávy a záměrně pokřivená realita nejsou ničím novým. Nutno říct, že i církve se v dějinách zpronevěřovaly svému poslání právě tím, že odkazovala na svého zakladatele, a přitom jednala zcela v rozporu s jeho učením lásky a smíření (a mnohde to dělá dodnes). Ale biblické svědectví nás spíš zklidní: Ne všechno, co se tak tváří, je opravdu Boží hlas, nedejte se vylekat.

Ještě rafinovanějším nástrojem zla jsou ovšem naše vlastní dezinformace o nás samotných. Víte, co může být vpravdě ďábelské na vlastní zbožnosti? Právě to, že je schopna sama sebe přesvědčovat, jak dobře Boží hlas rozpoznává. Že mívá jasno v tom, jak se Boží přítomnost projevuje, že rozpoznává Boží jednání či smýšlení v něčem, co je svrchovaně lidské. Tohle je velké varování především pro nás „insidery“, pro ty, kdo jsou nějak zvyklí s vírou žít a „s Pánem Bohem po boku“ život uskutečňovat. Jestli hlas Jana Křtitele i po 2000 letech naléhavě volá „*čiňte pokání*“, mluví zvláště zřetelně právě proti tomuto opojení vlastní představou, jak dobře Pána Boha známe a jak je přece jasné, jak věci jsou a být mají. Protože přesně takhle představa stojí za traumaty z toho, jak jsme nedokázali přijmout a unést domnělé Boží nároky na sebe a svěřené poslání. A navlas stejná představa také živí utrápenou křeč výčitek z vlastních selhání, když máme pocit, že nemůžeme už nikdy vidět dál. Čiňte pokání, to jest, uvědomte si, že nemusíte a nemáte stát na Božím místě, že jste jenom lidé, že velikonoční události se staly i pro vás, že Boží láska a odpuštění jsou také a právě pro vás, stejně jako pro druhé.

Ale stále stejná otázka, kde je měřítko, kde je pravda, podle které se máme orientovat, když se uprostřed pokání vracíme zpět k sobě?

Napoví druhá část toho, co říká ten nekonformní prorok Jan Křtitel směrem k davům u Jordánu: „*Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské.*“ Jako by říkal: Změňte smýšlení, protože se blíží změna poměrů.

Janovým posluchačům to mohlo být blízké. Život v politické nesvobodě a vnějším útlaku vyvolával myšlenky na změnu poměrů. Po změně smýšlení volal Jan sám – a potvrzoval ji křtem, tedy vnějším rituálem. To druhé, změnu poměrů, přinesla kvalitativně úplně nová existence Božího království ve světě, kterou svým příchodem na svět zahájil Janem představený Ježíš z Nazareta.

My dnes nemáme vedle sebe ani Jana Křtitele ani Krista, přicházejícího za ním. Tak názorně jako lidem kolem Křtitele nám dnešní příběh předveden není.

Co však přetrvalo 2000 let, to je to přicházející království nebeské, nesoucí změnu poměrů. A to je důležité, protože pokání samo má smysl jedině tváří v tvář skutečnosti, díky níž se mohu podívat na svůj život očima nikoli jen svýma, nikoli jen očima jiných lidí, ale také a právě očima Božíma. Perspektivou nových poměrů, perspektivou vlády Kristova království a jeho hodnot, jež leckdy relativizují či posouvají na novou úroveň ty naše. Hodnot, z nichž největší je láska.

A naopak: Nové poměry může člověk skutečně přijmout a pochopit jedině ve své otevřenosti – v otevřenosti změnám, novým věcem, jež proškrtají staré, v návratu k sobě, provázeném třeba i slzami nebo zase hlubokou modlitbou nebo třeba tichým a pokorným objevením překvapivých souvislostí.

A že je to království Boží málo vidět? Třeba je to zatím jen jakási alternativa, rašící možnost, která bude sílit a jednou převládne. Ale už teď se objevuje, ne že ne! Třeba

všude tam, kde změna smýšlení vede k lásce. Třeba tam, kde nejvyšší hodnotou není vlastní zisk, nýbrž láskyplná oběť. Třeba tam, kde se hodnota lidského života neměří jen úspěchem či prestiží. Třeba tam, kde najdeme cestu k smíření, a to i se sebou samým. Za oltářem baziliky na Velehradě je umístěn sarkofág významného kardinála Tomáše Špidlíka a na něm v mozaice jeho citát: „Všechno, co žijeme s láskou, přechází s Kristem do vzkříšení.“ Každý kousek lásky, které jsme dali vyrůst i skrze vlastní změnu smýšlení, vytváří další a další prostor pro budoucí vládu Kristova království.

PÍSEŇ: NEZ 789 *Již nebe jde k nám*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Bože,

máme starost o budoucnost svou i o budoucnost světa.

Prosíme, dej nám vidět to, co máme řešit právě dnes.

Ty jsi Pán nade vším. Ty budeš mít poslední slovo nad naším životem i nad celým světem.

Prosíme za lidi ve válce, v nemoci, za lidi uprostřed výčitek i rozbitých vztahů, ale i za ty, jimž vládne strach, nuda a blbá nálada.

Ty jsi Pán nade vším. Ty budeš mít poslední slovo nad naším životem i nad celým světem.

A proto se před tebou skláníme a společně voláme: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: Iz 41,10

POŽEHNÁNÍ

Bože, buď v mé hlavě a v mém chápání, Bože, buď v mých očích a v mém hledění,

Bože, buď v mých ústech a v mém mluvení, Bože, buď v mém srdci a v mém myšlení,

Bože, buď v mé smrti a mém loučení.

Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.

PÍSEŇ: NEZ 426 *Ať chrání nás Bůh*

SEZNAM ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Exodus	3,1-14	64
1. Samuelova	21,2-10	81
1. Královská	13,1-3.8-10	51
1. Královská	17,8-24	41
Jób	3,20-26	28
Izajáš	25,1-9	46
Marek	4,26-29	69
Marek	5,21-34	15
Lukáš	7,17-42	57
Lukáš	12,16-21	9
Jan	12,43-47	33
2. Tesalonickým	2,1-2	93
Židům	19,8-11	93
1. list Jakubův	1,2-4.12-18	88
Zjevení	1,1-8	75
Zjevení	21,1-5	21

SEZNAM TEXTŮ KÁZÁNÍ

Genesis	8,15-22	96
Genesis	32,23-32	88
Exodus	3,1-14	64
Exodus	10,21-23.28-29	33
Skutky	1,1-14	75
Matouš	3,1-2	94
Matouš	25,14-30	51, 9
Marek	5,35-43	15
Lukáš	6,1-11	81
Lukáš	7,11-17	41
Lukáš	15,11-25-32	46
Lukáš	17,11-19	28
Jan	6,37-39	22
Efezským	4,1-3	64
1. list Petřův	3,10-15	57

SBÍRKA KÁZÁNÍ PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ (ISSN 0231-7419)

Vydává Českobratrská církev evangelická pro vnitřní potřebu.

Redakce: Ivo David, Alžběta Hatajová, Ondřej Ruml

Editor, technický redaktor, obálka: Adéla Rozbořilová

Jazykový redaktor: Jana Plíšková

Objednávky přijímá a rozšiřuje redakce Českého bratra, Jungmannova 9, p. přihr.

466, 111 21 Praha 1, telefon: 224 999 236, e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz,

facebook.com/ceskybratr

© Českobratrská církev evangelická 2024

